

Congresbundel A Voorjaarscongres 2008

Congresstukken - 19^e Uniecongres

14 juni 2008
Nieuwe Buitensociëteit te Zwolle

Inhoudsopgave

Uitnodiging	3
Programma	5
Toelichting programma	6
Belangrijke data voor Unie- en Ledencongres	7
Agendapunt 3 Verslag 18 ^e Uniecongres 17 november 2007	8
Agendapunt 4 Voorstel Gedragscode voor ChristenUnie-politici	18
Agendapunt 5 Voordracht bestuurskandidaten	19
Agendapunt 7 Stand van zaken voorbereiding Europese Verkiezingen 2009	20
Agendapunt 8.1 Schriftelijk jaarverslag 2007	21
Agendapunt 8.2 Financieel jaarverslag 2007	31
Routebeschrijving	35

Uitnodiging

Amersfoort, 29 april 2008

Betreft: Uitnodiging 19^e Uniecongres en 6^e Ledencongres

Geachte heer/ mevrouw,

Hierbij nodig ik u van harte uit voor het voorjaarscongres van de partij dat, zo de Here wil, op **zaterdag 14 juni** a.s. gehouden zal worden. Deze congresdag bestaat uit het 19^e Uniecongres en het 6e Ledencongres van de partij. Het congres start om 9.30 uur en zal naar verwachting rond 16.00 uur afgelopen zijn. Het congres zal worden gehouden in de Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle.

Programma

De agenda treft u als bijlage bij deze uitnodiging aan. U zult zien dat de agenda één 'geïntegreerde' agenda is, van zowel het Unie- als het Ledencongres. Hier heeft het Landelijk Bestuur bewust voor gekozen, omdat bezoekers van de congresdagen niet zo zeer het ene dan wel het andere congres bezoeken, maar de dag als één geheel zien. Daar wil het bestuur aan tegemoet komen, door de bezoeker (die weliswaar in verschillende hoedanigheden naar het congres komt) centraal te stellen. Wel is het zo dat het ochtendprogramma de Uniecongres-onderdelen bevat. Dit betekent ook dat alleen stemgerechtigde afgevaardigden dan spreek- en stemrecht hebben.

De congresstukken kunt u downloaden van onze website (www.christenunie.nl/congres). In de aanloop naar 14 juni kunnen van tijd tot tijd nieuwe stukken worden bijgevoegd. Een papieren congresbundel kunt u eventueel ook opvragen via het partijbureau (per email: bureau@christenunie.nl) of telefonisch: 033 - 422 69 69). Onze medewerkers zijn u graag van dienst.

Aanmelding

U wordt vriendelijk verzocht om u voor de congresdag aan te melden door middel van het invullen van een persoonlijk aanmeldingsformulier. Dit formulier staan op onze website, onder www.christenunie.nl/congres. Beschikt u niet over internet, dan kunt u bellen naar het partijbureau, tel. 033 - 422 69 69. Aanmeldingen ontvangen wij in verband met de deelname aan de (gratis) lunch, graag zo spoedig mogelijk en uiterlijk 10 juni 2008.

Voor meer informatie over de organisatie van dit Uniecongres, kunt u contact opnemen met het Partijbureau. Wij hopen u op 14 juni aanstaande in Zwolle te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,
namens het Landelijk Bestuur,

A. Poutsma-Jansen, secretaris

Deze algemene uitnodiging is (elektronisch) verzonden aan:

- De fracties van Eerste Kamer, Tweede Kamer en de delegatie in het Europees Parlement
- De leden van het Unieconvent
- De secretarissen van de Provinciale Unies
- Raadsleden, statenleden, burgemeesters en wethouders
- Het curatorium van het Wetenschappelijk Instituut
- Provinciale opbouwwerkers
- Oud-Kamerleden RPF, GPV en ChristenUnie
- Oud-voorzitters RPF, GPV en ChristenUnie
- De leden van het Landelijk Bestuur, van Perspectief en van het bestuur van de Bestuurdersvereniging
- Medewerkers fracties en partijbureau
- Oud-bestuursleden ChristenUnie
- Leden werkgroep Inclusief
- Leden werkgroep 50+
- Leden Permanente Campagne

en wordt op aanvraag toegestuurd aan belangstellenden.

De secretarissen van de kiesverenigingen, Perspectief en de Bestuurdersvereniging hebben een schriftelijke uitnodiging ontvangen.

Programma

08.45-09.25 uur ontvangst met koffie en inschrijving voor Uniecongres-afgevaardigden

09.30 uur Start congres (plenair grote zaal, Uniecongres-gedeelte)

1. Opening congres
2. Mededelingen
3. Verslag 18^e Uniecongres 17 november 2007
4. Voorstel Gedragscode voor ChristenUnie-politici
5. Voordracht bestuurskandidaten
6. Afscheid vice-voorzitter Landelijk Bestuur, Bert Groen
7. Stand van zaken voorbereiding Europese Verkiezingen 2009
8. Jaarverslag Landelijk Bestuur 2007
 - 8.1. Schriftelijk jaarverslag
 - 8.2. Financieel jaarverslag
9. Parlementair Jaarverslag (in interviewsetting)
10. Toespraak fractievoorzitter Tweede Kamer, Arie Slob
11. Afsluiting Uniecongres-gedeelte

13.00 uur Lunchpauze

14.00 uur Voortzetting congres (in deelsessies, Ledencongres-gedeelte)

12. Politieke bezinning in deelsessies (zie website/ Congresbundel B – Ledencongres)

15.00 Voortzetting congres (plenair in grote zaal, Ledencongres-gedeelte)

13. Heropening plenair gedeelte van het congres
14. Terugkoppeling aangenomen resoluties vorig Ledencongres
15. Presentatie en welkom nieuwe partijdirecteur, Menno van Hulst
16. Uitreiking Ledenwerfprijs 2007
17. Toespraak vice-premier, André Rouvoet
18. Sluiting congres

Toelichting programma

Agendapunt 3

Het Landelijk Bestuur heeft besloten met ingang van 2005 beoordelaars aan te wijzen. De taak van de beoordelaars is het verslag van het congres binnen 2 weken na congresdatum in overleg met de notulist en de secretaris van het Landelijk Bestuur te controleren. Het bestuur kan dan het verslag van het vorige congres uiterlijk een maand na congresdatum vaststellen. De namen van de beoordelaars worden bij aanvang van het Uniecongres bekend gemaakt.

Agendapunten 4 en 7

De stukken behorende bij de agendapunten 4 en 7 zijn nog niet beschikbaar. Zodra dit het geval is, zullen de stukken op de website worden gepubliceerd op de website www.christenunie.nl/congres. Uiterlijk 7 juni zullen deze (en eventueel andere nagekomen) stukken gebundeld worden in Nazending. Deze zal eveneens op de website worden geplaatst. Als u niet over internet beschikt, kunt u bellen naar het partijbureau (tel. 033 - 422 69 69), en worden de stukken per post verstuurd.

Agendapunt 12

Twee deelsessies zullen zijn gewijd aan de bespreking van onderwerpen waar de kernprogrammacommissie mee bezig is. In een later stadium hoopt deze commissie het Landelijk Bestuur te dienen met een voorstel voor een vernieuwd kernprogramma. Het bestuur zal dit te zijner tijd met het Uniecongres bespreken. Nu wil de commissie graag eerst met de leden van ChristenUnie in gesprek over een aantal thema's die zij in haar besprekingen is tegengekomen.

Andere opzet Ledencongres

Het congres van 17 november 2007 heeft duidelijk gemaakt dat de opzet van het Ledencongres moet veranderen. Het Landelijk Bestuur is van mening dat het niet wenselijk is om de bespreking van en bezinning op een thema los te koppelen van een eventuele stemming daarover. Bespreking en stemming dienen door dezelfde mensen te worden gedaan. Op de oude manier hebben veel stemmers een informatieachterstand en dat scheidt onduidelijkheid. Voortaan kunnen de 'onderwerpen ter behandeling' in deelsessies los staan van het indienen van resoluties en het stemmen erover. Deelsessies zijn niet langer kraamkamers voor nieuwe of aangepaste resoluties. Resoluties dienen conform het reglement tijdig te worden ingediend en verdienen een plenaire bespreking.

Treinaanbieding bij aanmelding Ledencongres (geldig bij aanmelding vóór 7 juni 2008)

Om reizen met het openbaar vervoer aantrekkelijker te maken, kan de ChristenUnie u, in samenwerking met de Nieuwe Buitensociëteit en de Nederlandse Spoorwegen, een bijzonder treinkaartje aanbieden. U betaalt vanaf ieder station in Nederland naar Zwolle voor een dagretour 2e klasse slechts € 11,65.

De Nieuwe Buitensociëteit is prima bereikbaar per trein en bevindt zich direct tegenover het NS-station. De locatie mag dan ook het NS predikaat "goed bereikbaar met de trein" voeren.

U kunt gebruik maken van deze aanbieding door de ChristenUnie te machtigen het bedrag van € 11,65 van uw rekeningnummer af te schrijven. Het kaartje zal in de week voorafgaand aan het congres naar u worden toegestuurd. Het enige dat u daarna hoeft te doen is het kaartje op het perron van een datumstempel te voorzien.

Belangrijke data voor Unie- en Ledencongres

5 april 2008 (10-wekentermijn, deze termijn is inmiddels verstreken):

- Uniecongres: Sluitingsdatum voor **het indienen van voorstellen** voor de agenda van het Uniecongres (artikel 11 Reglement Uniecongres).
- Ledencongres: Sluitingsdatum voor **het indienen van onderwerpen ter behandeling en resoluties** voor de agenda van het Ledencongres (artikel 10 Reglement Ledencongres).

29 april 2008

- Partijbureau plaatst de **congresbundel A (Uniecongres)** op de website en verzendt deze op verzoek per post.

medio mei 2008

- Partijbureau plaatst **aanvullende congresstukken** voor het Uniecongres op de website en informeert kiesverenigingen hierover per email.

30 mei 2008

- Partijbureau plaatst **Congresbundel B (Ledencongres)** op de website.

7 juni 2008

- Uniecongres: Sluitingsdatum voor **het indienen van moties/amendementen** op agendapunten/ voorstellen (verruimde termijn o.g.v. artikel 12 lid 3 Reglement Uniecongres). Zodra een motie of een amendement is ingediend, zal deze **op de website worden gepubliceerd**. Moties/ amendementen worden slechts in behandeling genomen als zij voor aanvang van de vergadering **voldoende zijn ondersteund**. Dit is het geval als het aantal stemmen van de indiener en eventuele ondersteuners bij elkaar ten minste 2% bedraagt van het totaal aantal stemmen dat op een Uniecongres uitgebracht kan worden of als tenminste 3 andere stemgerechtigden de indiener steunen. De ondersteuning kan zowel **schriftelijk** (op de dag zelf) als elektronisch (**per email**, voorafgaand aan het congres) plaatsvinden. Adresseert u uw ondersteuning aan: bestuur@christenunie.nl.
- Partijbureau bundelt alle aanvullende congresstukken in de vorm van een **Nazending** op de website.

10 juni 2008

- Uiterste datum waarop u zich dient te hebben **aangemeld** voor het congres (via www.christenunie.nl/congres).

14 juni 2008

- Datum voorjaarscongres

Agendapunt 3 Verslag 18^e Uniecongres 17 november 2007

Verslag 18^e Uniecongres van de ChristenUnie d.d. 17 november 2007

5 1. Opening

De voorzitter heet iedereen van harte welkom en opent de vergadering. Hij wenst iedereen een goed congres.

10 Speciaal verwelkomt hij vertegenwoordigers van het CDA, de PvdA en de SGP; de vertegenwoordiger van het CNV; de oud-bestuursleden en oud-vertegenwoordigers en de fractieleden van de Eerste en de Tweede Kamer.

15 Er zijn afmeldingen ontvangen van de bestuursleden dhr. Bert Groen en dhr. Jaques Christiaanse. Gelukkig kan hij melden, dat dhr. Bert Groen na zijn ziekenhuisopname weer thuis is en daar verder herstellend is. Tevens hebben zich afgemeld dhr. Leen van Dijke en dhr. Hans Blokland, alsmede de kiesverenigingen van Oudewater en Middelburg.

Voor het congres echt begint zal eerst worden stilgestaan bij het Woord van God. Dhr. Marnix Niemeijer, directeur van TEAR, verzorgt hiertoe de meditatie.

20 In de Bijbelgedeelten uit Esther en Leviticus 19:9-36, waarbij dhr. Niemeijer kort stilstaat, komt een aantal dingen naar voren: De scherpe kanten van de gebrokenheid van Gods scheppingsbedoeling; de diepte en de breedte van Gods actieve betrokkenheid op de mens die in de gebrokenheid leeft; Gods uitnodiging om Zijn betrokkenheid een gezicht, een stem, handen en voeten te geven en Gods trouw die zal leiden tot het opheffen van de gebrokenheid en die een nieuwe hemel en aarde aan het licht zal brengen.

25 Voor een politieke partij als de Christen Unie zijn dit alle basiselementen van waaruit gewerkt wordt. Wie weet, ChristenUnie, ben je net als Esther indertijd juist geroepen tot regeringsdeelname met het oog op de grote uitdagingen van deze tijd.

30 In de verzen valt allereerst op hoe concreet Gods aanwijzingen zijn. Verder dat je als een rode draad steeds weer hoort: Ik ben de Heer. Dat laat zien dat God betrokken wil zijn bij de concrete en alledaagse dingen. Ook in de kleinste dingen van ons leven kan iets zichtbaar worden van zijn grote Koninkrijk. Op zulke punten valt iets te winnen voor zijn Koninkrijk.

35 Het gaat in Leviticus 19 niet alleen maar om de omgang met allerlei dingetjes. Het gaat eigenlijk in bijna alle gevallen over de omgang met mensen, met je naaste. Maar bij al deze concreetheid, kun je ook een machteloos gevoel krijgen. Vooral nu door een verdergaande mondialisering we letterlijk tot in de huiskamer toe zien hoe het leven in de verste verten wordt geleefd, maar ook hoe complex en hoe verweven het samenstel van ecologische en economische systemen is geworden. Het beeld van de weegschaal is die van de handelsbalans geworden, van de handelsoverschotten en van de schulden. Maar: Ik ben de Heer. Dat bemoedigt. Hij is er bij. Leviticus geeft ook aanwijzingen voor alle dag. Neem je verantwoordelijkheid in je eigen leef- en werkplek. In de keuzes van de kleine beslissingen, die jij te nemen hebt. En als er momenten zijn dat je de moed in de schoenen zinkt, omdat het zo ontzettend klein en onbetekenend is wat je doet, let er dan op dat de Zoon van onze God, Jezus Christus, je brengt bij de kwetsbaren en de kleinen. Tot slot leest dhr. Niemeijer enkele verzen uit Jesaja 65 (17, 20, 21, 23) waarin een beeld wordt geschetst van het Koninkrijk dat God zal brengen en dat wij verwachten. Er komt een tijd dat kinderen niet voor hun honderdste sterven. God heeft het zelf gezegd.

45 Hierna zingen de aanwezigen een Nederlandse versie van Amazing Grace

2. Mededelingen door de voorzitter

- 50
- Amazing Grace is ook de benaming van de Permanente Campagne. Een van de doelstellingen voor de komende jaren is dat kinderarbeid zo snel mogelijk moet worden uitgebannen. Daartoe heeft de ChristenUnie ook het Waterloopleinakkoord ondertekend. Daarbij sloten de PvdA, het CDA en de SP zich aan. De ChristenUnie lanceerde voor het bereiken van deze doelstelling een actieplan.
- 55
- Voor het nemen van besluiten op deze vergadering is een quorum vereist. Aanwezig is 79% van de stemgerechtigden.

- Er is een stemcommissie samengesteld, bestaande uit Henk van der Veen, Roelie Padding, Erik van Dijk en Aron Slob.
- Voor vaststelling van het verslag van dit congres zijn als meelezers aangezocht: dhr. Vreugdenhil uit Veenendaal en mw. Struijk uit Gouda.¹
- Het bestuur heeft besloten agendapunt 7.8. over de gedragscode aan te houden.
- Sinds Nederland een regering heeft waarin de ChristenUnie zit, is de ChristenUnie veel in het nieuws. Bewondering en ergernis is gebaseerd op het beeld dat ieder heeft van de partij. Vanaf dat besloten werd regeringsverantwoordelijkheid te aanvaarden, vragen mensen zich af of ChristenUnie zich zelf zou blijven. Deze vraag klonk vooral binnen de partij. Daarom dient de vraag zich aan of anderen een goed beeld hebben van het karakter van de ChristenUnie. En zijn de leden het eens over dat karakter. De partij heeft weet van een relatie met God, daaruit ontvangen wij leven en kracht. Vanuit die relatie komen mensen in de ChristenUnie in beweging en ontvangen zij verantwoordelijkheid. De taal waarmee anderen de partij karakteriseren begrijpt de ChristenUnie niet. De ChristenUnie is namelijk niet fundamentalistisch. De ChristenUnie denkt vanuit een relatie en is er niet op uit eigen gelijk te halen. Boven anderen staan hoort niet bij de partij-opvatting. Binnen de partij hebben velen een taak, waarbij geldt dat de een niet belangrijker is dan ander. Het gaat om elkaar dienen, zonder te discrimineren. We moeten zorgvuldig oordelen over onze partij en onszelf en daarbij uitgaan van wat God zegt, niet van wat we zelf vinden. Omdat er twijfel is ontstaan over de gedragscode heeft het bestuur besloten een brede commissie in te stellen, bestaande uit ongeveer 8 personen. Aan deze commissie Representatie wordt gevraagd de gedragscode te herbezielen en op grond van welke argumenten de ChristenUnie mag oordelen over de levenswijze van een vertegenwoordiger. Tot nu toe zijn voor deze commissie aangezocht: dhr. Janco Cnossen (voorzitter), dhr. Meindert Leerling en mw. Alie Hoek-van Kooten. In het voorjaar 2008 hoopt de commissie het advies klaar te hebben, dat daarna aan de leden zal worden voorgelegd.
- Op verzoek van het congres zal in plaats van het behandelen van agendapunt 7.8 op dat moment ruimte worden geboden om te reageren op alles wat in de afgelopen weken is voorgevallen.

Intermezzo

Als intermezzo vertelt mw. Jetty Boerma, voorzitter van de Stuurgroep Inclusief, wat deze groep in de afgelopen drie jaar heeft gedaan en bereikt. Deze stuurgroep 'Vrouwen binnen de ChristenUnie' startte in 2003 en heeft in 2004 subsidie van het ministerie gekregen voor drie jaar. In die tijd zijn de doelstellingen voor een groot gedeelte bewerkstelligd. Daarom gaat de groep nog door, ook al wordt de subsidie nu beëindigd. Vrouwen van de ChristenUnie zijn op de kaart gezet. In 2004 zijn door het ledencongres moties aangenomen die tot doel hadden het aantal vrouwen in de partij en in vertegenwoordigende functies te vergroten. Een van de resultaten is, dat voor een vertegenwoordigende functie nu het criterium geldt van 'maatschappelijke ervaring'. Nu wil de stuurgroep een onderzoek starten, samen met het WI, naar de vraag waarom 39% van de stemmers man is en 61% vrouw, terwijl de vertegenwoordiging andersom is. Over de ervaringen en het onderzoek dat in de eerste drie jaar gedaan is, is een boek samengesteld. Het eerste exemplaar overhandigt mw. Boerma aan de voorzitter Peter Blokhuis.

Deze bedankt mw. Boerma voor het vele werk en laat weten, dat het bestuur blij is met de activiteiten van Inclusief en wenst hen veel sterkte en succes bij hun verdere werk.

3. Afscheid leden Landelijk Bestuur Bert Niehof en Arie de Graaf en directeur partijbureau Henk van Rhee

Behalve van twee bestuursleden wordt ook afscheid genomen van Henk van Rhee, tot voor kort directeur van het Landelijk Bureau. De voorzitter heeft voor ieder een apart woord.

Bert Niehof had binnen het bestuur de functie van bestuurscontactpersoon. Voor het bestuur van een politieke partij is het belangrijk om zich steeds af te vragen hoe het gaat in het land. Hij 'vertegenwoordigde' binnen het bestuur de 'evangelische hoek of zuil'. Bert Niehof dankt de partij en de leden voor het vertrouwen. Hij heeft genoten van de tijd binnen het bestuur, ook al was het niet altijd makkelijk.

¹ Ter vergadering bleek dhr. Vreugdenhil te zijn verhinderd. Als meelezer is zijn plaats ingenomen door Marja Jager-Vreugdenhil, eveneens uit Veenendaal.

115 Henk van Rhee kreeg van het bestuur bij zijn aantreden de opdracht de partij en het partijbureau te
versterken. Beide opdrachten zijn met goed gevolg uitgevoerd. De resultaten van de laatste
verkiezingen laten dit ook duidelijk zien. Nu is zijn hulp nodig bij de stichting Tot Heil des Volks, waar
hij sinds kort directeur is. Henk van Rhee wijst in zijn dankwoord op de noodzaak te luisteren naar
Christus en Hem na te volgen. Daarbij wijst hij op Daniël, die een goed bestuurder was en behoorde
120 tot de top drie van een wereldrijk. Tegenstanders konden niets vinden om hem te pakken, alleen zijn
godsdiens.

125 Liberalen en libertijnen hebben geen verstand van een christelijke levensstijl; dat moeten ze aan de
ChristenUnie zelf overlaten. Wij moeten verantwoording afleggen tegenover Christus. In het
partijprogramma mag doorklinken wat voor een beweging wij zijn. Wanneer de ChristenUnie het
voorbeeld van Daniël navolgt en navolgers van Christus blijven, zal het ook met de ChristenUnie goed
gaan.

130 Arie de Graaf heeft een lange staat van dienst, eerst in de RPF, daarna binnen de ChristenUnie. Hij is
in de eerste plaats politicus en bestuurder in dienst van de gemeente. Ook hij was binnen het bestuur
bestuurscontactpersoon. Vanwege zijn verdienste voor de partij als gemeenteraadslid gedurende 20
jaar, waarvan vijf jaar als wethouder, heeft het bestuur besloten hem de gouden spel van verdienste
toe te kennen. Arie de Graaf vindt het een grote eer een gouden speld te mogen ontvangen, maar
wijst erop, dat we dit werk niet uit onszelf kunnen doen, maar alleen vanuit Gods kracht.

4. Toespraak Arie Slob (volledige tekst op www.christenunie.nl)

135 Afgelopen herfst heeft Arie Slob zelf ervaren, wat een 'hete herfst' is. Zowel letterlijk (Antillen) als
figuurlijk (de beroering binnen en rond de ChristenUnie).

140 T.a.v. de discussie over participatie van homoseksuele broeders en zusters binnen de ChristenUnie
merkt hij op, dat op de ChristenUnie de dure plicht rust om – net als Meindert Leerling in 1993 - met
uiterste zorgvuldigheid te spreken en te handelen als het over deze mensen gaat. Het is niet toevallig
dat juist de ChristenUnie bij de coalitieonderhandelingen gevraagd heeft om beleid dat de agressie
tegen homoseksuelen in de maatschappij bestrijdt. De discussie over gedrag en levensstijl van
ChristenUnie-politici moet breed gevoerd worden. Zo breed dat ze alle vertegenwoordigers van de
partij raakt en eventueel ook de manier van debatteren en de manier om vraagstukken aan de orde te
stellen. Politici van de ChristenUnie zijn volgelingen. Zij laten zich leiden door Gods Woord, en zoeken
145 Zijn wil voor hun politieke én hun persoonlijk leven. Dat is een houding, een leefwijze waaraan je
herkenbaar bent en waarop we elkaar kunnen aanspreken. Juist ook nu de ChristenUnie in de
regering zit.

150 Tijdens het congres in Lelystad heeft dhr. Slob voorspeld dat we als partij een moeilijke tijd tegemoet
zouden gaan en niet vreemd moeten opkijken als er tegenstand tegen onderdelen van het
regeerakkoord zal komen. Ook tegen die onderdelen die de ChristenUnie het meest dierbaar zijn. De
afgelopen maanden is dit waar gebleken. De fractie heeft daarom in de afgelopen maanden stevig
geïnvesteed in de onderlinge samenwerking. Eigen scoringsdrift moet ondergeschikt gemaakt
worden aan het grotere belang van een consistent en op de inhoud gericht functioneren van de fractie.
155 De mogelijkheden om het beleid te beïnvloeden zijn substantieel toegenomen. Dat blijkt bijvoorbeeld
uit het feit dat veel van de door de fractieleden ingediende amendementen en moties zijn
aangenomen, zoals: geen nachtvluchten op regionale luchthavens; kinderen onder de
jeugdbescherming komen niet meer in de jeugdgevangenis; kinderplichttelefonie gratis; gevangenen
kunnen tijdens hun celstraf door hard werken zich voorbereiden op een schuldenvrije terugkeer in de
maatschappij.

160 Waar nodig corrigeren zij dit kabinet ook. Zo hebben ze tijdens de algemene politieke beschouwingen
de begroting op een groot aantal onderdelen aangepast, bijvoorbeeld: de bezuiniging op de
kinderbijslag; meer geld voor: Defensie, Onderwijs, Jeugdzorg, Armoedebestrijding en voor een
'warme' sanering en een gezonde toekomst van de visserijsector. Juist schadelijk en vermijdbaar
leefgedrag wordt extra belast: alcohol, gokken, roken, vliegen, vuil en veel autorijden.

165 Wel moet de fractie soms constateren dat de ruimte voor aanpassingen die zij graag zou willen zien, bij de coalitiepartners CDA en PvdA beperkt is. Het ontslagrecht houdt ook dhr. Slob zeer bezig. Hij roept de coalitiepartijen op, het hoofd koel te houden en vooral vanuit de inhoud te blijven redeneren.

170 Een ander belangrijk onderwerp is de inzet van Nederlandse militairen in Uruzgan. De fractie is bereid verlenging van de missie in enigerlei vorm serieus in overweging te nemen als het kabinet dat voor zal gaan stellen. Het moet wel kunnen natuurlijk; onze mensen daar moeten bijvoorbeeld met goed materieel uitgerust blijven. Eerder dit jaar heeft minister Van Middelkoop zich uitgesproken over de noodzaak van maatschappelijke waardering voor de militairen. Dit moet zich echter veel breder uitstrekken: de gehele publieke sector heeft recht op maatschappelijke waardering, misschien zelfs herwaardering. Juist daarom overigens is het zo belangrijk dat de topinkomens in die publieke sector genormeerd worden. Ook vraagt hij respect en maatschappelijke waardering voor mannen en vrouwen die er bewust voor kiezen een deel van hun werkweek te besteden aan mantelzorg of vrijwilligerswerk. Dat is onbetaalde arbeid die van grote waarde is voor de samenleving. De fractie van de ChristenUnie is daarom kritisch over de ambities en inspanningen van het kabinet om mensen toch vooral zo veel en zo lang mogelijk in een betaalde baan te laten functioneren.

180 Staatssecretaris Tineke Huizinga heeft een boeiende, maar niet eenvoudige portefeuille. Zij heeft van voorgangster een aantal hoofdpijndossiers overgeleverd gekregen. Waaronder de OV Chipkaart, de openbare aanbesteding van het OV en de Taxitarieven. In de afgelopen weken heeft Tineke enkele keren last gehad van coalitiegenoten die afweken van eerder genomen besluitvorming. Dat is heel vervelend. De fractie volgt haar kritisch, maar staat ook achter haar.

185 Dat geldt ook voor de minister voor Jeugd en Gezin. Eindelijk staat het gezinsbeleid op de politieke kaart.

Laten we gezamenlijk de schouders er onder zetten dat er deze periode wel iets gebeurt.

190 Kort geleden zijn voor dhr. Slob twee bomen in Israël geplant. Hij kreeg deze bomen aangeboden na een werkbezoek aan de Joodse school Maimonides in Amsterdam. Een bezoek dat hem weer confronteerde met de bijzondere plaats en geschiedenis van het Joodse volk. Al was het maar vanwege de zware beveiliging die deze school nodig heeft. Er wordt verschillend gedacht over de passages die ons verkiezingsprogramma bevat over Israël. Die klinken door in een bijzondere passage in het coalitieakkoord. Dit kabinet heeft zich, in tegenstelling tot de vijf vorige, uitgesproken voor veilige grenzen voor Israël.

195 *Vervolgens gaan de deelnemers van het Ledencongres naar de verschillende deelsessies, waarna de voorzitter het Uniecongres vervolgt.*

5. Mededelingen door voorzitter

200 Het Uniecongres wordt gevormd door afgevaardigden van de kiesverenigingen, de bestuurdersvereniging en Perspectief.

Bij de behandeling van de reglementen zullen de ingediende amendementen na een toelichting door de indieners, in stemming worden gebracht.

205 6. Verslag vorig uniecongres

Het verslag is reeds door de voorzitter en twee meelezers goedgekeurd en vastgesteld. Twee wijzigingen moeten daar nog in worden aangebracht:

- Regel 108: Dhr. Russel is van de ChristenUnie Hoeksche Waard.
 - Regel 110: Door de lijstverbinding met de ChristenUnie is de SGP in het college gekomen, dankzij de reststemmen van de ChristenUnie.
- 210

7. Herziening reglementen

215 In de afgelopen jaren is ervaring opgedaan met de statuten en de reglementen. Daarbij liep men tegen onvolkomenheden aan. De herziening heeft nu als doel om de gebreken hierin weg te nemen en een helder en werkbaar systeem van reglementen te presenteren. De reglementen zullen in drie

blokken besproken worden: blok 1: statuten en de reglementen voor het Unie- en Ledencongres; blok 2: reglement kandidaatstelling en verkiezingen en bestuursverkiezingen; blok 3: bewilligingverklaring en verenigbaarheid van functies.

220

BLOK 1

Statuten

225 Voor de goedkeuring van het herzieningsvoorstel Statuten geldt een verzwaarde besluitvorming, dat wil zeggen, dat 2/3 van het aantal stemmen aanwezig moet zijn en dat daarvan 2/3 moet instemmen met de wijziging. Voor amendementen geldt een gewone meerderheid van stemmen.

230 De wijzigingen in de statuten bevatten vooral: een duidelijker formuleren van het begrip 'leden'; formulering van de ledenafdracht en ruimte voor elektronische communicatie.

Voor het algemene deel hebben zich geen sprekers aangemeld.

235 ChristenUnie Ede stelt een vraag n.a.v. art 4, lid 3 over de onderschrijving van de drie formulieren van enigheid. Hoe moet worden omgegaan met mensen die dit niet kunnen, maar wel actief willen zijn binnen de partij.

Het bestuur heeft er echter voor gekozen op dit moment niet te tornen aan de Unieverklaring en alleen inzake onhelderheden wijzigingen voorgesteld. Op een later tijdstip zal, na een zorgvuldige voorbereiding, een commissie worden ingesteld die dit punt nader gaat bestuderen.

240

Dhr. Smits stelt dat art 5, 2 niet geheel juist is. Hij stelt, dat het bestuur een advies doet en dat het congres beslist over het toelaten van een nieuwe kiesvereniging. Het bestuur zal hiernaar kijken en hem daarop een antwoord geven.

245 **Amendementen**

7.1.1.ChristenUnie Amersfoort

stelt voor om in art. 4 lid 2, statuten: het laatste gedeelte van de zin beginnend bij : "en waarvan de statuten" enz. te laten vervallen en de tekst te wijzigen in:

250

"Statuten van kiesverenigingen verdienen de goedkeuring van het Landelijk Bestuur. Deze goedkeuring behelst uitsluitend een beoordeling van die zaken welke verband houden met het landelijk beleid en de identiteit van de landelijke vereniging. De interne organisatie van de kiesvereniging is nadrukkelijk geen element van beoordeling door het Landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur stelt een concept model statuten ter beschikking wat door kiesverenigingen kan worden gebruikt."

255

Het bestuur zal naar aanleiding van dit amendement een werkgroep samenstellen die hier verder over na gaat denken. Het bestuur is echter van mening, dat de 'Statuten' niet het juiste document is om de vrijheid van de kiesverenigingen tot uitdrukking te laten komen en adviseert het congres het amendement niet aan te nemen.

260

Het amendement wordt **verworpen**.

265 **7.1.2.ChristenUnie Amersfoort**

stelt voor om in art. 7, statuten, de voorgestelde tekst te schrappen en de tekst te wijzigen in:

1. Het Uniecongres stelt jaarlijks de bijdrage vast welke leden van de kiesverenigingen minimaal moeten voldoen aan de plaatselijke verenigingen.
2. Deze landelijk vastgestelde bijdrage wordt geïnd door het landelijk bureau.
- 270 3. Het Uniecongres regelt de wijze waarop deze jaarlijkse bijdragen tussen de ChristenUnie, de Provinciale Unie en de kiesverenigingen worden verdeeld.
4. Indien wenselijk kunnen kiesverenigingen een hogere bijdrage vaststellen dan de landelijke norm. Voor de inning van het bedrag wat uitgaat boven de landelijke norm dienen de kiesverenigingen zelf zorg te dragen.

275

Toelichting

280 Dit betreft een praktische invulling, die alleen mogelijk is, wanneer er meer ruimte komt voor de kiesverenigingen voor het vaststellen van de contributie. Het zou goed zijn als kiesverenigingbesturen meer bezig gaan met het mobiliseren van leden. Daartoe is kennis en vorming om actief bezig te zijn noodzakelijk. Met de landelijk bijdrage is dit echter moeilijk te realiseren. Doel is te borgen, dat je als kiesvereniging iets kunt neerzetten, wanneer er flinke impulsen nodig zijn. Dit is alleen te realiseren via contributie en niet via giften.

285 Het bestuur geeft een negatief advies, omdat het de drempel zo laag mogelijk wil houden. Eventuele acties kunnen gevoerd worden met de hulp van het partijbureau. Ook wil het bestuur meedenken over de bekostiging van ambitieuze plannen, maar vindt dit niet de juiste weg.

Het amendement wordt **verworpen**.

290 **7.1.3.ChristenUnie Woerden**

Dit amendement is teruggetrokken n.a.v. het pre-advies van het bestuur.

7.1.4.ChristenUnie Ooststellingwerf

stelt voor om in art. 8, statuten, een nieuw lid toe te voegen:

295 7. In de artikelen hierna wordt steeds in de mannelijke vorm over personen en bestuursfuncties geschreven. Hier mag ook de vrouwelijke vorm worden gelezen.

Toelichting

300 Argument voor deze wijziging is het politieke signaal wat afgegeven wordt met name ter onderscheiding van het SGP-standpunt met betrekking tot de positie van vrouwen binnen die partij. Het bestuur is van mening, dat er geen misverstand bestaat binnen de ChristenUnie over de plaats van mannen en vrouwen en vindt dit amendement overbodig. Bovendien is het niet in lijn met de wijze waarop juridische documenten worden opgesteld.

305 Het amendement wordt **verworpen**.

7.1.5. ChristenUnie Ooststellingwerf

stelt voor om in art. 11, lid 6, statuten, de voorgestelde tekst als volgt te wijzigen:

310 6. De ChristenUnie wordt vertegenwoordigd door:
a. het voltallig Landelijk Bestuur, of
b. de voorzitter tezamen met een of meerdere bestuursleden, of
c. door de vice-voorzitter tezamen met een of meerdere bestuursleden.

Toelichting

315 Doel is de 'spagaat' tussen a en b te vullen.

Het bestuur wil vasthouden aan wat gebruikelijk is.

Het amendement wordt **verworpen**.

320

7.1.6.ChristenUnie Zoetermeer

stelt voor om in art. 12A, lid 1, statuten, de volgende tekst te schrappen: de goedkeuring van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

325 *Toelichting*

Het amendement stelt voor de goedkeuring van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer toe te kennen aan het Uniecongres. De leden van de Provinciale Staten staan in het algemeen ver weg in de gedachtengang of beleving van de bevolking. Het Uniecongres staat dichterbij.

330 Perspectief is het eens met het amendement, omdat het Uniecongres partijbreed is en niet een exclusieve club. Bovendien is het Unieconvent bedoeld voor het regelen van huishoudelijke zaken. Verkiezingen gaan alle leden aan en horen daarom landelijke lijsten op het congres thuis.

335 Het bestuur was het in eerste instantie met het amendement eens, omdat daar het draagvlak blijkt. Maar de partij heeft niet voor niets een Unieconvent. Binnen de partij zijn diverse niveaus: plaatselijk

niveau, provinciale niveau en landelijke niveau. De Eerste Kamer wordt niet landelijk gekozen en daarom wil het bestuur de vaststelling van de kandidatenlijst voor de verkiezingen voor de Eerste Kamer bij het Unieconvent laten.

340 Na telling van de stemmen blijken 161 mensen voor te hebben gestemd en 168 tegen, waarmee het amendement is **verworpen**.

7.1.7. ChristenUnie Ooststellingwerf

stelt voor om art. 21, lid 3, statuten, als volgt te formuleren:

- 345 3. Een besluit tot statutenwijziging heeft:
- a. ten minste twee/derde van de uitgebrachte stemmen, in een vergadering waarin ten minste twee/derde van het aantal stemmen dat door de stemgerechtigden gezamenlijk kan worden uitgebracht vertegenwoordigd is, of
 - 350 b. een volstrekte meerderheid van het aantal stemmen dat door de stemgerechtigden gezamenlijk kan worden uitgebracht, in een vergadering waarin minder dan twee/derde, maar ten minste de helft van dat aantal vertegenwoordigd is.
- 355 Is niet ten minste twee/derde respectievelijk de helft van het hiervoor bedoelde aantal stemmen vertegenwoordigd, dan wordt binnen vier weken daarna een tweede vergadering bijeengeroepen en gehouden, waarin over het voorstel zoals dat in de vorige vergadering aan de orde is geweest, ongeacht het aantal stemmen dat kan worden uitgebracht, kan worden besloten, mits met een meerderheid van ten minste twee/derde van de uitgebrachte stemmen.

Toelichting

360 Waarom een extra vergadering houden als de helft van de stemgerechtigden voor is?

Dit amendement wordt **aangenomen**.

7.2. Herzieningsvoorstel Reglement Uniecongres

365

7.2.2. ChristenUnie Zoetermeer

stelt voor om in art. 1, lid 1, Reglement Uniecongres, de bevoegdheid van het Uniecongres om de model verkiezingsprogramma's voor deelname aan de provinciale en gemeentelijke verkiezingen goed te keuren, te handhaven.

370

Dit amendement wordt **verworpen**.

7.2.3., 7.2.4., 7.2.5 en 7.2.6

375 zijn **teruggetrokken**.

Daarvoor in de plaats is een nieuw **amendement** ingediend.

ChristenUnie Ooststellingwerf, ChristenUnie Woerden en ChristenUnie Zoetermeer

380 stellen voor om bij artikel 12, lid 4 Reglement Uniecongres, toe te voegen achter "2%: 'of als tenminste 3 andere stemgerechtigden de indiener steunen' en om bij artikel 12, lid 5, toe te voegen: 'of als tenminste 7 andere stemgerechtigden de indiener steunen'.

Het bestuur voorziet dit van een positief pre-advies.

385

Het amendement wordt **aangenomen**.

7.3. Herzieningsvoorstel Reglement Ledencongres

390 Hiervoor zijn geen amendementen ingediend.

Stemming blok 1

395 De statuten worden met de vereiste meerderheid **aangenomen**.

Het Herzieningsvoorstel Reglement Uniecongres wordt **aangenomen**.

Het Herzieningsvoorstel Reglement Ledencongres wordt **aangenomen**.

400 Vervolgens wordt een Punt van orde gesteld, namelijk, dat Perspectief en de Bestuurdersvereniging
alleen bij politieke onderwerpen mogen meestemmen. De vraag wordt gesteld of de statuten en de
reglementen hieronder vallen. Zo niet, dan kan dat invloed hebben op de uitkomst van de
stemmingen. De voorzitter constateert dat dit niet uitgemaakt zou hebben voor de goedkeuring van de
405 statuten en de reglementen. De hij/zij kwestie is een politiek punt, maar ook daar zou het geen invloed
op hebben gehad, evenals het amendement m.b.t. de vaststelling van de kandidatenlijst voor de
Eerste Kamer.

BLOK 2

7.4. Herzieningsvoorstel kandidaatstelling en verkiezingen

410 Bij de verkiezingen die in de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden, kwam een aantal knelpunten naar
voren. Zo werd een plaats voor het principe van de permanente scouting gemist. De
kiesverenigingbesturen moeten niet eens in de vier jaar naar geschikte kandidaten zoeken, maar het
415 is een continue proces. Daar is nu iets over opgenomen

Algemeen

420 Gewezen wordt op het feit, dat het kan gebeuren dat een selectiecommissie niet zoveel tijd heeft als
waarvan in artikel 6 wordt uitgegaan. Iets dergelijks doet zich voor bij artikel 19. Er is echter een
hardheidsclausule (artikel 21) opgenomen, waarin rekening is gehouden met dit soort situaties. Indien
zich een situatie voordoet, waarin niet is voorzien, kan het bestuur beslissen.

425 Vanuit het congres wordt opgemerkt dat in 2006 bij de samenstelling van de kandidatenlijst een
pleidooi is gevoerd om het systeem van stemmentellen toe te passen, waarbij via een motie de
volgorde van de kandidatenlijst beïnvloed kan worden. In het voorliggende voorstel gaat dit via
amendementen waarbij voor elke plaats apart gekozen wordt. Op een eerder congres was al
toegezegd te bekijken of het puntensysteem zoals dit voorheen werd toegepast, gebruikt kan worden.
Een puntensysteem laat meer zien wat er leeft binnen de kiesverenigingen.

430 Het bestuur heeft voor deze werkwijze besloten, en vindt het jammer dat er nu geen amendement is
ingediend. De voorzitter nodigt het congres uit om op een volgend Uniecongres met een voorstel met
de geopperde strekking te komen.

7.5. Voorstel bestuursverkiezingen

435 Hiervoor hebben zich geen sprekers gemeld

Stemming blok 2

440 Herzieningsvoorstel Reglement kandidaatstelling en verkiezingen wordt **aangenomen**.

Voorstel Bestuursverkiezingen wordt **aangenomen**.

BLOK 3

7.6. Herzieningsvoorstel Bewilligingverklaring

445 Dit ligt enigszins gevoelig, toch zijn er geen amendementen ingediend.
In de Bewilligingverklaring was een aantal artikelen opgenomen die thuis horen in de gedragscode.

7.7. Verenigbaarheid functies

7.7.1. ChristenUnie Veenendaal

455 stelt voor om in art. 3, lid 2, Regeling Verenigbaarheid functies na de woorden "Regeling
Verenigbaarheid functies" tussen te voegen: "door functies die in bijlage 1 als onverenigbaar
staan vermeld toch te verenigen".

Dit amendement wordt **aangenomen**.

460 **7.7.2. ChristenUnie Veenendaal**

stelt voor om in 'bijlage 1', behorend bij de Regeling Verenigbaarheid functies, de combinatie
'Gemeenteraadslid' en 'Provinciaal Statenlid' niet als 'onverenigbaar' maar als 'af te raden'
combinatie te kwalificeren.

465 *Toelichting*

Vanuit het congres wordt er op gewezen, dat het niet altijd lukt om voor alle functies iemand te vinden.
Daarom moet de lat niet te hoog worden gelegd en aan de goede procedures en de Provinciale Unies
worden overgelaten. Voorgesteld wordt deze combinatie als af te raden combinatie aan te merken.

470 Het zelfde geldt voor statenleden en besturen van kiesverenigingen. Kiesverenigingbesturen
ondervinden vaak, dat het moeilijk is om voldoende en geschikte mensen te vinden voor alle functies.

Het bestuur wil het beeld benadrukken van een transparante partij. Wanneer de nood aan de man is,
kan in overleg met het Landelijk Bestuur, die het beleid moet bewaken, eventueel van deze regel
worden afgeweken.

475

Het amendement wordt **verworpen**.

7.7.3. ChristenUnie Voorne-Rozenburg

480 verzoekt de onverenigbaarheid van de functies van raads- en statengriffier, gemeente- en
statensecretaris in de voorliggende Regeling Verenigbaarheid functies te beperken tot datgene
wat in de gemeente- en provinciewet opgenomen is.

Toelichting

485 Een combinatie van deze functies is niet mogelijk binnen dezelfde gemeente, maar mogelijk wel
wanneer die functie in een andere gemeente of provincie wordt bekleed. Bovendien zijn griffiers en
gemeentesecretarissen ambtenaren. Er zijn daarom geen goede argumenten te vinden voor wat hier
gezegd wordt over de griffier.

490 De voorzitter wil de motie eigenlijk niet behandelen omdat de motie niet tijdig is ingediend. Formeel
voldoet het ook niet aan de eisen van een flitsmotie. De inhoud van de motie geeft echter wel
aanleiding om een en ander te heroverwegen. De voorzitter vraagt vervolgens het congres akkoord te
gaan met reglement en daarbij het bestuur te vragen hier nog eens naar te kijken. Hetzelfde geldt voor
de gemeentesecretarissen.

495 **Stemming blok 3**

Het Herzieningsvoorstel Bewilligingverklaring wordt **aangenomen**.

De Regeling verenigbaarheid functies wordt **aangenomen** met het bovengenoemde voorbehoud.

500

7.8 Gedragscode

Vervolgens wordt ruimte gegeven te reageren op het niet geagendeerde punt 7.8. 'de gedragscode'.
Ook kan men aanbevelingen doen aan het bestuur en de commissie.

505 Daarbij worden o.a. de volgende reacties gegeven:

- Men maakt zich ernstig zorgen over hoe de ChristenUnie in het nieuws is geweest.
- Voor het optreden naar buiten toe heeft men veel waardering voor de fractie en André Rouvoet.
- Het beleid binnen de partij is dat men zich laat leiden door de bijbel.
- Er wordt van alle kanten op ons gelet.
- 510 - We moeten weerspiegelen wat wij uitdragen.
- Men is blij met het voorstel voor het instellen van een commissie.
- De woordvoerder van Contrario, een christelijke vereniging van homo's en lesbiennes, wil graag
dat iemand van hen zitting zal hebben in de commissie.

- 515
- De ChristenUnie is een partij die per definitie een mening heeft.
 - Perspectief is van mening, dat het lang heeft geduurd voor het Landelijk Bestuur met een reactie kwam.
 - Niet mensen hebben dit punt op agenda gezegd, maar God zelf.
 - De wereld ziet welke boodschap wij kunnen uitdragen.
 - Blij met de acties van mw. Lont, maar niet met de manier waarop.
- 520
- Voorgesteld wordt een enquête te houden via internet om de mening te peilen onder leden.
 - Yvette Lont heeft gemist dat het partijbestuur haar niet heeft ondersteund qua veiligheid.

De ingediende motie wordt niet in stemming, daar het punt niet op agenda staat, maar de voorzitter kan wel zeggen, dat het bestuur het met de motie eens is.

525

8. Contributie 2008

8.1. Wijzigingsvoorstel contributieregeling

530 Het congres vraagt het landelijk bestuur van de ChristenUnie wanbetalende leden niet zomaar afvoeren, maar eerst de kiesverenigingen daarover te benaderen, zodat die eventueel actie kan ondernemen. Dit zegt de voorzitter namens het bestuur toe.

Het voorstel wordt verder ongewijzigd **aangenomen**.

8.2. Voorstel contributieverhoging

535 Het voorstel wordt **aangenomen**.

8.3. Wijziging afdracht

Het voorstel wordt **aangenomen**.

540

9. Afsluiting Uniecongres

De voorzitter zegt blij te zijn met alle stemmen binnen de partij. Vervolgens sluit hij het Uniecongres af met gebed.

Agendapunt 4 Voorstel Gedragscode voor ChristenUnie-politici

De voorsteltekst wordt zodra deze bekend is, gepubliceerd op de website. Ook zal de tekst worden opgenomen in de Nazending.

Agendapunt 5 Voordracht bestuurskandidaten

In het Jaarverslag van 2007 kunt u lezen dat Bert Groen, vice-voorzitter van het Landelijk Bestuur op het komende congres zal aftreden als bestuurslid. Hij is periodiek aftredend en stelt zich niet herkiesbaar. Het bestuur heeft inmiddels uit zijn midden Sandra Korteweg-Vermeer als nieuwe vice-voorzitter gekozen.

Voordracht Betty Poutsma-Jansen als algemeen bestuurslid (secretaris)

Betty Poutsma-Jansen, secretaris van het Landelijk Bestuur, is dit jaar eveneens periodiek aftredend. Zij heeft het Landelijk Bestuur te kennen gegeven beschikbaar te zijn voor een tweede periode.

Het bestuur draagt Betty Poutsma (conform art. 14a lid 1 Reglement Uniecongres) aan het Uniecongres voor voor benoeming.

Voordracht Gert Schouwstra als algemeen bestuurslid

Het vertrek van Bert Groen maakt dat er vacature is ontstaan voor een nieuw algemeen bestuurslid. Daarbij zou bij de invulling van de vacature het zwaartepunt moeten komen te liggen op het contact met kiesverenigingen (bestuurscontactpersoon). Het Landelijk Bestuur heeft geconstateerd dat bij de invulling van deze vacature verder rekening moest worden gehouden met 'geografische omstandigheden'. Het aantal noordelijke bestuursleden is namelijk erg laag en in de 'poule' van bestuurscontactpersonen zit zelfs helemaal geen bestuurslid uit de drie noordelijke provincies.

Het Landelijk Bestuur zou graag zien dat deze vacature wordt opgevuld. Daarbij was het van mening dat een selectieprocedure (met een aparte selectiecommissie) een te groot middel was. Bovendien laat het nieuwe Reglement Uniecongres het bestuur vrij om al dan niet een selectiecommissie in te stellen (art. 14a lid 3 Reglement Uniecongres). Het bestuur heeft vervolgens de selectiecommissie voor de bestuursverkiezingen van 2007 gevraagd of er zich destijds een geschikte kandidaat had gemeld die aan bovenstaand profiel voldeed. Dat bleek het geval, waarop een delegatie van het bestuur een positief gesprek heeft gevoerd met Gert Schouwstra uit Sneek.

G.C.A. (Gert) Schouwstra is geboren op 16 juni 1961 te Harlingen. Hij is al jaren actief binnen de partij, in de jaren '90 als bestuurslid van de RPF en de laatste zes jaar als lid van de (steun)fractie in zijn woonplaats Sneek. Zijn ambitie om vanuit zijn christelijk geloof invloed uit te oefenen op het overheidsbestuur en op de samenleving, kenmerkt hem. Qua bestuursstijl valt Gert te typeren als een analyticus, een netwerker en een vernieuwer. Hij is een vertrouwenwekkende en sociale man. Hij is bekend met de lokale en provinciale organisatie van de partij en kent de daarbij horende kansen en problemen. Mede vanuit zijn noordelijke achtergrond kan hij het Landelijk Bestuur in het opbouwwerk goed ondersteunen. Gert is een herkenbaar christen; hij is lid van de Evangelische Gemeenschap Sneek (VPE) en is meer dan bekend met interkerkelijk werken en denken. Hij is gehuwd en heeft twee kinderen. In het dagelijks leven is hij werkzaam als beleidsadviseur infrastructuur/ projectleider bij de provincie Fryslân.

Het bestuur draagt Gert Schouwstra (conform art. 14a lid 1 Reglement Uniecongres) aan het Uniecongres voor voor benoeming.

Tegenkandidatuur

Conform het Reglement Uniecongres, kunnen tegenkandidaturen worden ingediend door kiesverenigingen, conform de regeling voor het indienen van amendementen (zie art. 12 Reglement Uniecongres). De reglementaire termijn voor het indienen van tegenkandidaturen is uiterlijk twee weken voor de congresdatum. Omwille van eenduidige indieningstermijnen, zal deze termijn met één week worden verlengd (zie het onderdeel Belangrijke data voor Unie- en Ledencongres op pagina 7).

Agendapunt 7 Stand van zaken voorbereiding Europese Verkiezingen 2009

De informatietekst wordt, zodra deze bekend is, gepubliceerd op de website. Ook zal de tekst worden opgenomen in de Nazending.

Agendapunt 8.1 Schriftelijk jaarverslag 2007

Jaarverslag ChristenUnie 2007

Voorwoord

Het jaar 2007 is in meerdere opzichten een bijzonder jaar geworden. Voor het eerst in de geschiedenis maakt de ChristenUnie deel uit van het kabinet. En voor het eerst in de historie traden vertegenwoordigers van de ChristenUnie toe tot colleges van gedeputeerde staten. Het samengaan van RPF en GPV heeft na 6 jaar hard werken, geleid tot het beoogde effect. De som is meer geworden dan de delen. Het is goed om hier, in een terugblik op het afgelopen jaar, op te merken dat we als mensen in onze partij zijn gezegend door onze God. In de partij willen we Hem dienen en Christus navolgen in de politiek. Langs die weg zijn we op de unieke positie van dit moment gekomen. Dat moeten we tegen elkaar blijven zeggen.

Met de nieuwe bestuurlijke verantwoordelijkheden, is de partij in een unieke positie terechtgekomen. Een positie waarin zij op een heel nieuwe manier mag werken aan haar visie. Een positie die ook herbezinning vraagt op de wijze waarop de partij organiseert, overlegt en netwerkt. En die continue reflectie eist op onze missie, waarbij wij onze opvattingen over politieke vraagstukken, funderen op het Woord van God. Want deze nieuwe rol in het landsbestuur, mag nooit tot gevolg hebben dat de ChristenUnie ineens niet of minder herkenbaar zou zijn. Of, zoals André Rouvoet op het najaarscongres in 2007 zei: "... in 2011 moeten de kiezers op dezelfde uitgesproken, christelijk-sociale partij kunnen stemmen waar ze in 2006 hun vertrouwen aan hebben gegeven. Een principiële partij die zich baseert op Gods Woord en van daaruit lijnen trekt naar de politieke vraagstukken van vandaag; een partij die dicht bij de mensen staat. Oftewel: een partij met een helder getuigenis en een goed program".

Het Landelijk Bestuur heeft zich deze opdracht in 2007 helder voor ogen gehad. Het investeren in onze politieke boodschap, door op alle bestuurlijke niveaus met een voluit bijbelse politieke boodschap zichtbaar, relevant en verrassend een zo breed mogelijke doelgroep aan te spreken.

Peter Blokhuis
Voorzitter

1. Strategienota en kernprogramma

1.1 Herijking of herschrijving doorgeschoven naar 2008

De Strategienota, zoals deze is opgesteld in april 2003, was ontworpen voor een tweejaarlijkse herijking. In 2005 is dit voor het eerst gebeurd. Het bestuur heeft besloten om deze herijking in 2007 (nog) niet ter hand te nemen. De ChristenUnie is immers als partij in een geheel andere politieke positie gekomen en daar is in de Strategienota geen rekening mee gehouden. Bovendien wekt de term 'Strategienota' de indruk dat deze voor de hele partij de inhoud en richting bepaalt. Zo is hij ooit ook gepresenteerd. Maar dat is niet realistisch, gelet op de onafhankelijke positie die onafhankelijke partijonderdelen innemen. Het is daarom beter om het karakter van een dergelijk strategiestuk te definiëren als een visie op de bestuurlijke prioriteiten voor de komende periode.

Omdat er wel behoefte is aan een partijbreed visie- en strategiedocument, zal aan de hand van de nieuwe bureaudirecteur zo'n document worden opgesteld. Want alleen als de verschillende (onafhankelijke) partijonderdelen goed samenwerken, kunnen we de ChristenUnie als eenduidig en sterk merk blijven profileren.

1.2 Enkele doelstellingen uit de Strategienota 2005

Toch bevat de huidige Strategienota voldoende aanknopingspunten voor heldere doelstellingen. De inzet blijft om een zo breed mogelijke doelgroep aan te spreken met de boodschap over bijbels gefundeerde politiek. Daarbij is het onder meer belangrijk dat we:

- beschikken over een goede corporate communicatiestrategie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van marktonderzoeken om doelgroepen gericht te kunnen benaderen. De actie Stop Kinderarbeid – Eerlijke handel is daar een voorbeeld van (zie 3.3);
- blijven investeren in een groeiend aantal leden. De inzet van ledenpolls en vernieuwing en vergroting van de internetmogelijkheden dragen hieraan bij (zie 2.4) ;
- zoveel mogelijk gebruik maken van kennisuitwisseling en informatie via internet (zie 3.4.3).
- werken aan een verdere ontwikkeling van de cursus 'Iedereen van de Partij' binnen het raamwerk van de Kaderschool (zie 3.4.4);
- actief op bezoek gaan bij kiesverenigingen (zie 3.1);
- werken aan verbetering van scouting, opleiding, vorming en training, zodat meer enthousiaste leden gekwalificeerd zijn om als volksvertegenwoordiger of bestuurder op te treden (zie 3.4.1);
- streven naar een uitbreiding van het netwerk met relevante maatschappelijke organisaties (denk aan de participatie in de Micha-campagne). Een verdere ontwikkeling van de Permanente Campagne is hiervoor een goed instrument dat zorgt voor politieke actie en zichtbaarheid. Ook betrekken we meer maatschappelijke partners bij partijcongressen (denk aan de opening van het najaarscongres door de directeur van TEAR, Marnix Niemeijer);
- internationale netwerken niet vergeten, mede met het oog op christelijke fractievorming in Europa (zie 3.6);
- blijven werken aan een structuur en cultuur die de realisatie van de doelen maximaal ondersteunt. Omdat de ChristenUnie integriteit hoog in het vaandel heeft staan, is er in 2007 een gedragscode ontwikkeld (zie 3.2.1).

1.3 Aanpassing Kernprogramma

Het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie vooronderstelt een aantal uitgangspunten die vastgelegd zijn in het kernprogramma. Hoewel het kernprogramma vooral uitgangspunten bevat, is het geen tijdloos document. Het Landelijk Bestuur acht het daarom wenselijk om het telkens na vier jaar te evalueren. Deze evaluatie moet dan plaatsvinden in het licht van de door de fractie ingenomen standpunten, het laatste verkiezingsprogramma en de actuele maatschappelijke situatie. Dat geldt des te meer nu de ChristenUnie regeringspartij is geworden.

De tekst van het huidige kernprogramma doet gedateerd aan. Het is een fusietekst die de sporen draagt van de voorgangers van de ChristenUnie, GPV en RPF. Het stadium van de fusie zijn we voorbij. Dat moet ook in het kernprogramma tot uitdrukking komen. Het kernprogramma moet ook een levend document zijn. Dat kan het alleen zijn als er aandacht aan wordt besteed.

Het is van belang dat het evalueren en bijstellen van het kernprogramma plaats vindt in het jaar na de Tweede Kamerverkiezingen. Als een nieuw verkiezingsprogramma geschreven wordt, moet het kernprogramma klaar zijn.

Het Landelijk Bestuur heeft inmiddels een kernprogrammacommissie geïnstalleerd. Deze commissie heeft de opdracht gekregen om het bestaande kernprogramma te herzien in het licht van enerzijds de voortgaande bezinning binnen de ChristenUnie en anderzijds actuele politieke ontwikkelingen. Het kernprogramma moet een goed leesbare tekst zijn waarmee mensen in de partij kunnen werken. De bemensing van deze commissie is als volgt: Joop Alsema (commissievoorzitter, tevens politiek secretaris ChristenUnie), Peter Blokhuis (voorzitter ChristenUnie), Mart Keuning (vice-voorzitter en bestuurslid Politiek van Perspectief), Roel Kuiper (directeur a.i. Wetenschappelijk Instituut), Frans de Lange (voorzitter Bestuurdersvereniging) en Jacob Pot (ambtelijk secretaris TK-fractie). De commissie wordt verder ondersteund door Geert Jan Spijker en Esther Mouissie-van der Wiel. De verwachting is dat de commissie in de loop van 2008, na consultatie van verschillende partijgeledingen, haar bevindingen aan het bestuur zal rapporteren. Als het bestuur instemt met de tekst, legt het het nieuwe kernprogramma voor aan het Uniecongres.

2. Verkiezingsresultaten en ledenontwikkeling

2.1 Kabinetsdeelname

In februari 2007 presenteerden de fracties van het CDA, de PvdA en de ChristenUnie het regeerakkoord Samen werken, samen leven. De drie ChristenUnie-speerpunten milieu, jeugd en gezin en kwetsbare groepen in de samenleving, waren ook bij de formatiebesprekingen leidend. Op deze drie hoofdpunten wenste de ChristenUnie bijstelling van het kabinetsbeleid. Dat is terug te zien in het regeerakkoord. Dit akkoord betekent een belangrijke bijstelling ten opzichte van de vorige kabinetten Balkenende. Van 'saneren en liberaliseren' naar 'investeren in kwaliteit en duurzame verbondenheid'. Namens de ChristenUnie traden André Rouvoet (minister van jeugd en gezin en vice-premier), Eimert van Middelkoop (minister van defensie) en Tineke Huizinga (staatssecretaris van verkeer en waterstaat) toe tot de regeringsploeg. Door de 'overstap' van André en Tineke, konden de nummers 7 en 8 van de kandidatenlijst (Esmé Wiegman en Ed Anker) hun opwachting maken in de Tweede Kamer.

De partij staat voor de uitdaging om op de voor haar belangrijke thema's in deze regeerperiode resultaten te boeken. Het Landelijk Bestuur constateert dat er het afgelopen jaar belangrijke stappen zijn gezet. Er is, eerst in het regeerakkoord, later in uitgebreidere beleidsvoornemens, vooral gewerkt aan een omslag in denken op thema's als jeugd en gezin en medisch-ethische kwesties. Het feit dat Nederland nu een minister van Jeugd en Gezin kent, is pure erkenning van het belang en de noodzaak van een goed gezinsbeleid. En de voornemens tot verruiming van de alternatieve keuzemogelijkheden voor abortus (zoals de opvang van tienermoeders) en voor euthanasie (de palliatieve zorg) is een heuse trendbreuk met de afgelopen jaren. Ook kreeg een echt ChristenUnie-speerpunt als duurzaamheid volop aandacht.

2.2 Provinciale Statenverkiezingen

Ten opzichte van de Kamerverkiezingen van 22 november 2006 bleek de ChristenUnie de grootste groeier bij de statenverkiezingen van 7 maart 2007. De ChristenUnie haalde 5,6% van de stemmen, tegen 3,4% in november 2006. Goed voor 38 zetels. Opvallend is dat de ChristenUnie ten opzichte van de Provinciale Statenverkiezingen van 2003 in geen enkele gemeente in Nederland verlies heeft geleden, noch in absolute aantal stemmen, noch in percentage. In Fryslân deed de ChristenUnie in 2007 zonder de SGP aan de verkiezingen mee. Alleen in Noord-Brabant en Noord-Holland hadden ChristenUnie en SGP een gezamenlijke lijst bij deze verkiezingen.

De ChristenUnie verstevigde niet alleen haar positie in alle Provinciale Staten, maar verzilverde die winst ook nog. Het is de voortzetting van hetzelfde patroon dat we na de verkiezingen voor de gemeenteraden en voor de Tweede Kamer zagen: flinke winst in zetels en vervolgens ook bestuurlijke verantwoordelijkheid mogen dragen in colleges en kabinet. De ChristenUnie heeft nu 6 gedeputeerden: Rudi Slager (Groningen), Piet Adema (Fryslân), Henk Baas (Drenthe), Annelies van der Kolk (Gelderland), Joop Evertse (Zuid-Holland) en Frans Hamelink (Zeeland).

2.3 Eerste Kamerverkiezingen

Een goede uitslag bij de Provinciale Statenverkiezingen, betekent ook een goede uitslag van de Eerste Kamerverkiezingen. Aangezien statenleden de Eerste Kamer kiezen, is de uiteindelijke uitslag

doorgaans geen grote verrassing. Voor de ChristenUnie werden Egbert Schuurman, Remmelt de Boer, Flora Lagerwerf en Roel Kuiper in de senaat gekozen. Een groei van 2 naar 4 zetels.

2.4 Ledenontwikkeling

De groei van het ledenaantal van de ChristenUnie heeft zich in 2007 doorgezet; 2.063 nieuwe leden meldden zich aan. De partij boekte netto 1.010 leden winst (3,8%) en de teller staat per 1 januari 2008 op 27.683 leden.

De forse ledenwinst is te danken aan een gerichte ledenwerfactie onder de 'vrienden van de fractie'. Deze groep donateurs heeft haar betrokkenheid bij de Tweede Kamerfractie omgezet in 'commitment' voor de partij.

3. Vitale geledingen

3.1 Het Landelijk Bestuur

De taak van het bestuur is om te zorgen voor goede verhoudingen binnen de partijorganisatie. Daarom onderhoudt het contacten met alle geledingen waaronder kiesverenigingen en provinciale besturen (halfjaarlijks Unieconvent). Met name de bestuurscontactpersonen voorzien in een behoefte onder de ChristenUnie-kiesverenigingen. In 2007 zijn 15 verenigingen bezocht door een delegatie vanuit Partijbureau, Landelijk Bestuur en Provinciale Uniebestuur.

Zowel het Landelijk Bestuur als het Dagelijks Bestuur vergaderen in de regel maandelijks, met uitzondering van de zomermaanden.

3.1.1 Interne overlegstructuren

Door de kabinetsdeelname ontstond er een nieuwe 'geleding' die de partij nog niet kende: het ChristenUnie-kabinetssmaldeel. In de loop van 2007 moest het bestuur zoeken naar de juiste interne overlegstructuren. Inmiddels is de donderdagavond het vaste moment waarop bewindspersonen, de fractievoorzitter in de Tweede Kamer, de partijvoorzitter en de directeur van het Partijbureau partijzaken met elkaar afstemmen.

Daarnaast vindt er, onder leiding van de politiek secretaris, ongeveer 6-wekelijks een "Politiek Beraad" plaats, waarbij vertegenwoordigers van verschillende partijgeledingen over actuele politieke thema's praten.

Door het jaar heen hebben bestuursleden regelmatig (informeel) contact met de verschillende parlementariërs. Aan het einde van 2007 (en deels begin 2008) vonden er verschillende individuele coachingsgesprekken plaats met de Tweede Kamerleden. Het bestuur heeft hiervoor een eigen 'Regeling voor gesprekken met kamerleden en europarlementariërs' vastgesteld. Zo vindt optimale afstemming plaats tussen bestuur en kamerleden. In verband met de relatief korte tijd dat de nieuwe senatoren zitting hebben in de Eerste Kamer (namelijk een half jaar), hebben er nog geen coachingsgesprekken met deze kamerleden plaatsgevonden.

3.1.2 Samenstelling LB

De samenstelling van het Landelijk Bestuur is in 2007 op een aantal plaatsen gewijzigd. Internationaal secretaris Gerard Geijtenbeek had in 2006 zijn afscheid reeds aangekondigd en fungeerde daarna 'ad interim'. Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink trad ook terug als bestuurslid. Zij werd dankzij de kabinetsdeelname lid van de Tweede Kamer. Aangezien de bestuursleden Bert Niehof en Arie de Graaf hadden aangegeven in de loop van 2007 te willen terugtreden, de termijn van de politiek secretaris erop zat en het Landelijk Bestuur een uitbreiding van het bestuur wenselijk vond, moest op het voorjaarscongres in zes vacatures worden voorzien.

Het Uniecongres verkoos Joop Alsema voor een nieuwe termijn als politiek secretaris. Dick van Dijk werd de nieuwe internationaal secretaris. Verder traden Shamir Ceuleers, Sandra Korteweg, Peter van Duijvenbode en Marja Sijpestein toe tot het Landelijk Bestuur. De vier laatstgenoemden vervullen samen met Jacques Christiaanse de rol van bestuurscontactpersoon.

Arie de Graaf en Bert Niehof traden op het Uniecongres van 17 november formeel terug als bestuurslid, zodat de samenstelling van het bestuur er op 31 december 2007 als volgt uitzag:

Joop Alsema (politiek secretaris),
Peter Blokhuis (voorzitter),
Bert Boerman (penningmeester),
Jacques Christiaanse,
Shamir Ceuleers,
Dick van Dijk (internationaal secretaris),
Peter van Duijvenbode,
Bert Groen (vice-voorzitter),
Jan Harmsen,
Sandra Korteweg-Vermeer,
Betty Poutsma-Jansen (secretaris) en
Marja Sijpestein-de Gelder

Op het najaarscongres was Bert Groen niet aanwezig. Dit had alles te maken met zijn gezondheid. Begin oktober moest hij in kritieke toestand heel plotseling in het ziekenhuis worden opgenomen. Na een zware operatie, begon een lange herstelperiode. Al met al is Bert er wonderwel goed bovenop gekomen. Daarvoor past allereerst en bovenal dank aan onze God. Zijn zorg en nabijheid hebben Bert, zijn vrouw en hun verdere familie van heel dicht bij mogen ervaren. Een en ander heeft er wel toe geleid dat Bert rustiger aan wil doen. Hij heeft aangegeven zijn functie in het Landelijk Bestuur op het voorjaarscongres van 2008 te willen neer leggen. Het Landelijk Bestuur heeft daarop uit zijn midden Sandra Korteweg verkozen als nieuwe vice-voorzitter.

3.2 Unie- en Ledencongressen

3.2.1 Uniecongressen

In 2007 zijn twee Uniecongressen gehouden; een in het voorjaar (28 april) en een in het najaar (17 november). Het voorjaarscongres in Lunteren had een sterk huishoudelijk karakter (jaarrekening en verslagen). Ook vonden er bestuursverkiezingen plaats. Een gepland bezoek van de Deense christendemocraten (KD) kon in verband met een staking onder vliegtuigpersoneel geen doorgang vinden.

Het najaarscongres in Zwolle stond in het teken van de herziening van statuten en reglementen. Dankzij een zeer hoge opkomst van afgevaardigden van kiesverenigingen, konden de statuten worden herzien. Verder zijn het reglement Uniecongres, het Reglement Ledencongres, het Reglement Kandidaatstelling en verkiezingen en de Bewilligingverklaring aangepast en werd de nieuwe Regeling Verenigbaarheid functies aangenomen. Deze eerste (en grootste) stap in herzieningstraject zal bijdragen aan een heldere en transparante besluitvormingsstructuur in de partij.

Voor het najaarscongres had het Landelijk Bestuur aanvankelijk ook het voorstel Gedragscode voor ChristenUnie-politici aangeboden. Daarmee gaf het bestuur gevolg aan een aan het Uniecongres gedane belofte om met een heldere, uniforme regeling te komen voor een transparante verantwoording van onkostenvergoedingen voor ChristenUnie-politici. Daarnaast bevatte het voorstel ook andere integriteitsnormen en benoemde het een vijftal 'ChristenUnie-waarden'. In aanloop naar het congres bleek een conceptmotie over de rol die mensen met een homoseksuele relatie binnen de partij al dan niet zouden kunnen spelen, veel onrust en ophef te veroorzaken. Zowel binnen de partij als daarbuiten. Het Landelijk Bestuur trok daarop het voorstel Gedragscode in (het voorstel werd aangehouden) en stelde de commissie Representatie in onder voorzitterschap van de Zwolse wethouder Janco Cnossen (tevens oud-voorzitter GPV). De commissie bestaat verder uit: Ad de Boer, Gijsbert van den Brink, Rogier Havelaar, Alie Hoek-van Kooten, Tjitske Kuiper-de Haan, Flora Lagerwerf, Meindert Leerling en Herman van Wijngaarden. De commissie kreeg de opdracht om te onderzoeken of de ChristenUnie (in brede zin) eisen kan stellen aan de levenswijze van haar vertegenwoordigers en, zo ja, hoever zij daarin kan gaan. Daarbij zal de commissie vóór de zomer van 2008 haar bevindingen moeten publiceren.

3.2.2 Ledencongres

Het zeer goed bezochte najaarscongres van 2007 bestond ook uit een Ledencongres. In het middagedeelte konden leden van de kiesverenigingen spreken over politieke en maatschappelijke

onderwerpen. Voor een deel van deze onderwerpen werd aansluiting gezocht bij de thema's die in de bundel Frisse Lucht van het Wetenschappelijk Instituut waren aangestipt.

Op het Ledencongres zijn ook resoluties ingediend over de vraag in hoeverre de ChristenUnie expliciet zou moeten blijven vasthouden aan haar standpunt dat Jeruzalem de ongedeelde hoofdstad van de staat Israël zou moeten zijn. Nadat in de deelsessie pittig gediscussieerd werd, bleken de indieners van de resoluties deze ingetrokken te hebben en in plaats daarvan een compromis-resolutie in stemming te willen brengen. Deze resolutie is niet aangenomen.

Naar aanleiding van de gang van zaken op het Ledencongres, is het Landelijk Bestuur tot de conclusie gekomen dat deze nog wel verbetering behoeft. Met name de bespreking van thema's in kleine groepen en een daaropvolgende stemming in een grote groep, leidt tot onduidelijkheid. Ook het plenair bespreken van 'spontaan' in deelsessies ontstane resoluties is daar debet aan. In komende congressen zullen de verschillende doelstellingen van het Ledencongres (politieke bezinning en vorming enerzijds en de bevoegdheid om daarover uitspraken te doen anderzijds) beter onderscheiden moeten worden.

3.3 Communicatie en Campagnes: het uitdragen van onze boodschap

3.3.1 Permanente Campagne

De permanente campagne heeft ertoe bijgedragen dat de Christenunie zichtbaar, relevant en verrassend uit de hoek kwam. In 2007 heeft de ChristenUnie met een permanente campagne zich hard gemaakt voor Stop Kinderarbeid – Eerlijke Handel. Daarnaast hebben we tijd gebruikt om te komen tot een permanente campagneplan voor 2008 en verder. In het vierde kwartaal van 2007 is er een consultatieronde langs Kamerleden gehouden. Het is zeer bruikbaar geweest en heeft veel concrete politieke onderwerpen opgeleverd. Vervolgens is er een nuttige brainstorm met de PC-groep geweest over welke onderwerpen bruikbaar zijn voor de PC.

3.3.2 Internet

In 2007 is een splitsing gemaakt in webredactie en webbeheer, om zo beide aspecten van het internetwerk goede aandacht te kunnen geven. Dit heeft als gevolg dat er op een meer structurele wijze nieuwsberichten op de website werden geplaatst en er beter kan gaan worden nagedacht over nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van de website. De website is aantrekkelijker geworden doordat er binnen de bestaande structuur van de website meer aandacht is besteed aan beeldmateriaal en vormgeving. Ook de dienstverlening met betrekking tot de website is richting collega's, lokale webmasters en leden meer servicegericht geworden. Voor lokale webmasters zijn er verschillende functionaliteiten ontwikkeld en beschikbaar gesteld, waaronder de mogelijkheid tot versturen van digitale nieuwsbrieven, beheren van een lokaal forum, aanmaken van eigen formulieren/peilingen en de mogelijkheid om bezoekers te laten reageren op nieuwsberichten. De landelijke nieuwsbrief wordt nu met meer regelmaat verstuurd.

3.3.3 HandSchrift

In 2007 heeft HandSchrift een belangrijke restyling ondergaan. Deze restyling was een laatste stap in het proces om dit partijmagazine te professionaliseren. Eerder al hebben de artikelen meer samenhang gekregen door per nummer één centraal bladthema mee te geven aan alle schrijvers. In de zomer van 2007 is het blad qua vorm aangepast. Dat resulteerde in een rustige, moderne en zakelijke vormgeving en kleurzetting, die goed passen bij de stijl van de ChristenUnie. Daarnaast is de papiersoort gewijzigd; het blad wordt nu op het meest milieuvriendelijke papier gedrukt. Ook dat zorgt voor een stijlverandering. Voorheen was het magazine duidelijk meer glossy, nu straalt het meer zakelijkheid en milieuvriendelijkheid uit.

3.3.4 Televisie- en radiospots

Zoals al jaren gebruikelijk is, zijn er ook het afgelopen jaar weer tweewekelijks radio-uitzendingen geweest in het kader van de zendtijd politieke partijen op Radio 5. Uit nieuws- en kostenoverwegingen is gekozen voor 9-minuten durende interviews met politieke bestuurders uit alle geledingen van de partij. In deze interviews komen allerhande actuele politieke onderwerpen aan bod. Het Partijbureau werkt bij de totstandkoming van deze producties op een prettige manier samen met de Tweede Kamerfractie. Ook op televisie, tijdens de Zendtijd voor Politieke Partijen, laat ChristenUnie haar stem horen. De TV-spot in 2007 accentueerde onze deelname aan het kabinet en stabiele factor in het politieke spectrum.

3.4 Investeren in onze lokale basis

3.4.1 Kaderschool

Het afgelopen jaar heeft de Kaderschool een verdere ontwikkeling doorgemaakt. In de eerste helft van 2007 is het aanbod verder ontwikkeld tot meer dan 20 cursussen en trainingen voor leden, besturen en politici. Iedereen die actief is, of dat wil worden, kan zich via de ChristenUnie Kaderschool ontwikkelen op de domeinen hoofd (kennis), hart (motivatie) en handen (vaardigheden). Op 15 september organiseerde de Kaderschool een open dag, waar uitgebreid kennisgemaakt kon worden met het aanbod voor het gehele studiejaar.

Vanuit de bestemmingsreserve Vormingswerk zijn twee promotiespots, 1500 studiegidsen en een logo ontwikkeld om de Kaderschool aan de man te brengen. Daarnaast hebben diverse bijeenkomsten en brainstormsessies plaatsgevonden met deskundigen, trainers en leden van de Raad van Advies om de kaderschool vorm te geven of onze eigen deskundigheid te vergroten. Ook is een eigen website ontwikkeld die veel meer mogelijkheden biedt om het aanbod te presenteren, maar ook om in de toekomst lesstof via de kaderschoolsite beschikbaar te stellen. De site van de Kaderschoolsite trekt maandelijks gemiddeld 900 unieke bezoekers die met elkaar 3000 tot 4000 pagina's bezoeken.

De trainingen en cursussen van de ChristenUnie Kaderschool worden gegeven vanuit een team van deskundigen van binnen en buiten de partij. Raadsleden, wethouders, bestuursleden en mensen die vroeger actief zijn geweest trekken het land door om de trainingen of cursussen te geven.

De Kaderschool staat op de kaart. Er is ontzettend veel werk verzet en het Landelijk Bestuur is tevreden met het resultaat. De naamsbekendheid van de Kaderschool is groot, mensen zoeken gericht op de site of benaderen de Kaderschool direct. In 2007 zijn uiteindelijk 22 trainingen georganiseerd waarbij we ruim 250 mensen hebben ontmoet. De uitdaging voor 2008 is deze lijn voort te zetten in opwaartse richting.

3.4.2 Ondersteuning bestuurders en politici

Vanuit het Partijbureau worden ook leden van de Bestuurdersvereniging (soms individueel) ondersteund. Inmiddels heeft de BV bijna 700 leden, van wie het overgrote deel politiek actief is.

Verder is op 30 en 31 maart 2007 is het tweejaarlijkse congres van de Bestuurdersvereniging gehouden, waarbij op beide dagen zo'n 300 deelnemers waren. Het thema was: 'Besturen dichtbij de burger.' Er waren goede sprekers en zeer gevarieerde workshops. Uit de evaluatie bleek dat de deelnemers het congres tussen 'goed' en 'uitstekend' beoordeelden. Aan het eind van het congres hebben de leden een verklaring ondertekend die uitsprekt dat zij "in de komende jaren, individueel en samen, alles willen doen wat in ons vermogen ligt om die grotere verantwoordelijkheden op de juiste wijze te dragen en om goed en dicht bij de burger te besturen.' Dit wordt concreet uitgewerkt in een toelichting aan de hand van de volgende zes begrippen: principieel, rechtvaardig en betrouwbaar, betrokken, transparant, bruggenbouwend en dienstbaar.

3.4.3 Netwerken

Daarnaast is de inzet vooral gericht op netwerkbijeenkomsten, waar bestuurders van elkaar kunnen leren.

Zo ontmoeten burgemeesters en wethouders elkaar in regionale bijeenkomsten. In drie regio's (noord, midden en zuid) hebben in totaal zes bijeenkomsten plaatsgevonden. De inzet is dat deze regio's zich verkleinen en frequenter bij elkaar komen om kennis en ervaring uit te wisselen. In Overijssel is zo'n kleinere groep ontstaan. Met de raadsleden en wethouders van de grote steden heeft het jaarlijks overleg plaatsgehad.

Omdat in 2007 het Platform Decentraal Bestuur is opgeheven is meteen een begin gemaakt met vasthouden van specifieke kennis en deskundigheid. Daarom zijn drie werkgroepen ingesteld:

- WMO
- Jeugd en Gezin
- nWro (nieuwe wet RO)

Deze werkgroepen hebben ten doel om op deze specifieke beleidsterreinen verdere verdieping plaats te laten vinden.

Naast fysieke ontmoeting, is ook het intranet van de BV een plaats waar veel bruikbare kennis beschikbaar is voor leden van de BV. In het afgelopen jaar is de site verder uitgebouwd. Zo heeft de site dossiers gekregen. Ook is het gebruikersgemak vergroot op verschillende manieren. Het forum wordt al veel gebruikt om vragen aan mederaadsleden te stellen. Intranet wordt inmiddels al goed bezocht. In 2007 hebben we ruim 6500 bezoekers gehad. Dit is gemiddeld ongeveer 550 bezoekers per maand.

3.4.4 Opbouwwerk

Op basis van de verkiezingsuitslagen van Tweede Kamer en Provinciale Staten is een zogenaamd Witte Vlekkenplan ontwikkeld. In iets meer dan 30 gemeenten maakt de ChristenUnie serieus kans op een (eerste) raadszetel. De inzet is om in deze plaatsen mensen enthousiast te maken en ze te ondersteunen bij de opbouw van de organisatie. Waar mogelijk samen met Provinciale Uniebesturen. Naast deze witte vlekken hebben we bijzondere aandacht voor onze mensen in Limburg en Noord-Brabant. In Limburg zijn twee trainingen gehouden en in Noord-Brabant één.

Bij het opbouwwerk wordt veel gebruik gemaakt van iedereen van de partij! Dit specifieke trainingsprogramma maakt inmiddels onderdeel uit van de ChristenUnie Kaderschool. In de praktijk blijkt ook steeds meer behoefte aan maatwerktrainingen. In het afgelopen jaar zijn onder de leden van de partij! noemer een drietal meerdaagse maatwerktrainingen gegeven.

3.5 Doelgroepenbeleid

3.5.1 Inclusief, partners in politiek

Inclusief wil de ChristenUnie aantrekkelijker te maken voor vrouwen die zich actief willen inzetten in de christelijke politiek en wil daarmee de participatie van vrouwen vergroten.

Daartoe organiseerde Inclusief op 24 februari een bijeenkomst gewijd aan de betekenis van het werk van mevrouw L.G. Bremmer-Lindeboom. Er werd gesproken over de plaats van de vrouw in de 21e eeuw. In workshops was aandacht voor de rol, de talenten en de taken van christenvrouwen in de moderne samenleving. Verder vond er op 22 september een congres plaats met als titel: Macht en Invloed. Op dit congres werd onder meer ingegaan op de vraag hoe politiek actieve vrouwen kunnen leren omgaan met belemmeringen die ze tegen komen in de politiek. Ook gaf Inclusief een boek uit dat hierop inging: Van stem naar zetel. Het Landelijk Bestuur werd op het najaarscongres van de partij in de persoon van zijn voorzitter vereerd met de overhandiging van het eerste exemplaar van dit boek.

De afgelopen jaren draaide deze projectgroep mede op een speciale subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken, welke in 2007 afliep. Aan het einde van het project kan worden geconcludeerd dat de meeste doelstellingen zijn gerealiseerd. Met name het aantal vrouwelijke raads- en statenleden is (procentueel) fors gegroeid. Uit de cijfers blijkt echter wel dat de streefcijfers van het ministerie van Binnenlandse Zaken nog niet gehaald zijn.

Het einde van de subsidie betekent niet de aandacht voor vrouwenparticipatie stopt. De inzet is om veel van het (onderzoeks)werk dat is gedaan en dat gedaan moet worden, te borgen in de organisatie van het Partijbureau. De stuurgroep Inclusief zal in 2008 als werkgroep verdergaan.

3.5.2 Verschilende werkgroepen

Andere werkgroepen van de Christenunie hebben ook in 2007 hun steentje bijgedragen. De Werkgroep 50+ is regelmatig bijeengekomen om input te verzamelen voor de Tweede Kamerfractie in Den Haag. Ook was de werkgroep op de ouderenbeurs in Utrecht aanwezig met een nieuwe en frisse uitstraling en waar ook de nieuwe folder werd uitgedeeld. De werkgroep evangelischen is ook frequent bijeengekomen en de werkgroep vervult binnen deze groep een platformfunctie; de politieke bewustwording onder evangelischen neemt toe. De migrantenwerkgroep is in 2007 niet echt actief geweest. De omvang van de werkgroep is gedaald; er wordt hard gezocht naar nieuwe aanwas.

3.5.3 Doelgroepgerichte communicatie

In 2007 is het algemene foldermateriaal herzien. Gekozen is om een algemene ChristenUnie folder te produceren in vier variaties. Er is nu een algemene folder, met daarin de missie van de partij en belangrijke politieke standpunten en een welkomstwoord van André Rouvoet en Arie Slob. Deze algemene folder is gedrukt in vier verschillende versies: deze versies verschillen van elkaar door de

foto op de cover. Daar is bewust voor gekozen om meerdere doelgroepen zich te laten identificeren met de partij. Daarnaast is er een Ouderenkrant geproduceerd voor de 50+ beurs in het najaar van 2007. Deze krant vond gretig aftrek en is na de beurs ook gebruikt bij andere evenementen van kiesverenigingen. De algemene folders en de Ouderenkrant zijn goed onthaald door de kiesverenigingen en in de promotiestands.

3.6 Internationale samenwerking

De ChristenUnie maakt deel uit van internationale netwerken en samenwerkingsverbanden die politieke initiatieven elders in de wereld willen bevorderen. In deze paragraaf een toelichting van de gebeurtenissen in 2007.

3.6.1 ECPM (European Christian Political Movement)

De ChristenUnie is in 2007 actief geweest in het ECPM-verband, mede dankzij de inzet van enthousiaste vrijwilligers. De ChristenUnie heeft ook in 2007 het secretariaat voor de ECPM verzorgd.

Enkele belangrijke gebeurtenissen die plaatvonden in 2007 zijn de “noordoost conferentie” (georiënteerd op Scandinavië en de Baltische landen) en het meerdaags ledencongres. Bij beide evenementen was de opkomst, sfeer en inhoudelijke discussie erg goed. Dit jaar zijn vooral goede banden met de Finse KD (Christendemocraten) ontstaan. De hoop is dat zij in 2008 zullen toetreden tot de ECPM. De Finse KD is een partij met meerdere parlementsleden en een lange historie. Zij is daarmee een goede partner voor toekomstige samenwerking.

Ook zijn er contacten gelegd in Frankrijk, dit tijdens het meerdaags ledencongres in Brussel. Ook hier bestaat de hoop dat de Christenunie met enkele Franse partijen banden kan aanhalen en dat de ECPM wellicht in de volgende jaren een eerst Frans lid kan verwelkomen.

De ECPM oriënteert zich ook op het verkrijgen van Europese subsidie. Hoewel het doel nog ver is, lijkt het haalbaar om binnen enkele jaren hiervoor in aanmerking gekomen. Het voldoen aan deze subsidie-eisen is dan ook een van de speerpunten voor de eestvolgende jaren.

In 2007 heeft de ECPM ook 4 nieuwe leden mogen verwelkomen. De Zwitserse EVP en EDU, de BCD uit Wit-Rusland en de PPM uit Montenegro. Het Landelijk Bestuur is verheugd om te constateren dat het netwerk duidelijk groeiende is.

3.6.2 MATRA (MAatschappelijke TRAnsformatie)

Het belangrijkste MATRA nieuws is dat met ingang van 2008 meerjarenplannen van de deelnemende partijen worden verwacht. Het voorbereiden van de bijhorende subsidieaanvragen zorgde aanvankelijk voor extra werk, maar uiteindelijk kan er wel verder vooruit worden gepland. In 2007 was de focus al duidelijk breder geworden. De ChristenUnie werkte met counterparts in Roemenie, Bulgarije, Armenië, de Baltische staten, Montenegro, Macedonië en Moldavië. In de aanvraag voor 2008-2010 hebben we ook een aanvraag gedaan voor Bosnië, Albanië, Kroatië en Servië. Het christelijke netwerk zich hier namelijk snel uit.

Ook Perspectief heeft weer een summerschool gehouden, dit maal in Duitsland. Esmé Wiegman en Rita Klapwijk (beleidsmederker Tweede Kamerfractie) waren aanwezig namens de ChristenUnie. Verder heeft de eerdergenoemde “noordoost conferentie” kunnen plaatsvinden door de MATRA-gelden en is er ook een grote conferentie in Roemenie geweest waar Rob Nijhoff van het Wetenschappelijk Instituut een lezing gaf. Bureumedewerker Guido van Beusekom is in december samen met fractiemedewerkers Carola Schouten en Rita Klapwijk afgereisd naar Montenegro voor een training en ook om een indruk te krijgen van de nieuw ECPM-lid, de PPM.

Het Landelijk Bestuur stelt verheugd vast dat de ChristenUnie nog steeds nieuwe counterparts in MATRA-landen weet te vinden. Daardoor zijn er nog genoeg mogelijkheden zijn voor verdere samenwerking. Ook is het goed om te zien dat de inspanningen die geleverd zijn in Montenegro, hebben geleid tot een nieuw ECPM-lid uit dat land.

3.6.3 NIMD (Netherlands Institute for Muliparty Democracy)

In het vorig jaarverslag is aangegeven dat het NIMD-bestuur had besloten om meer werk te maken van de binding van het NIMD-werk met de Nederlandse politieke partijen. Dit heeft er toe geleid dat de ChristenUnie een fulltime medewerker heeft kunnen detacheren bij het NIMD. De inzet van de nieuwe

partijcoördinator is om, waar dat kan, het ChristenUnie-profiel binnen het NIMD zichtbaar te maken en te versterken. Namens de partij is Willem Haitzma lid van het NIMD-bestuur en zitten Bert Groen en Ruud van Eijle in de Raad van Toezicht.

3.6.4 Projectgroep Europa

Het Landelijk Bestuur heeft begin 2007 een Projectgroep Europa in het leven geroepen, onder voorzitterschap van Peter van Dalen. Daarnaast maakten Dick van Dijk (internationaal secretaris), Leon Meijer, Henk van Rhee (tot zijn vertrek als bureaudirecteur), Jan Paul Manni (tot zijn vertrek als bureaumedewerker internationaal) en zijn opvolger Guido van Beusekom deel uit van deze projectgroep.

De projectgroep kreeg als opdracht mee om, met het oog op de Europese verkiezingen in 2009, opties voor Europese fractievorming in kaart te brengen. De huidige constructie, waarin de ChristenUnie-SGP-delegatie participeert in de IND/DEM-groep, is namelijk niet ideaal. Dit is in 2004 ook al door het Ledencongres aangegeven. Het Landelijk Bestuur zal zich in zijn besluitvorming richting Europa 2009, mede op de uitkomsten van het rapport van de projectgroep baseren.

3.7 Organisatie Partijbureau

3.7.1 Samenwerking tussen Landelijk Bestuur en Partijbureau

Veel van wat in dit jaarverslag is geschreven, betreft zaken die voor veel mensen zichtbaar zijn geweest. Zaken die direct een relatie hebben met de doelstellingen die de partij zich heeft gesteld. Veel hiervan wordt in gang gezet en uitgevoerd door de mensen van het partijbureau. Op het partijbureau gebeurt echter ook veel dat niet direct gezien wordt. Denk aan de afhandeling van post en email, het verwerken van in- en verkoopfacturen en de secretariële ondersteuning van het Landelijk Bestuur en zijn commissies. Ook verzorgt het partijbureau de administratie van het Wetenschappelijk Instituut, Perspectief, de ECPM en de Bestuurdersvereniging.

Het Landelijk Bestuur heeft deze inzet van de bureaumedewerkers zeer gewaardeerd en is verwachtingsvol voor de samenwerking in het komende jaar.

3.7.2 Personele veranderingen

Medio 2007 werd bekend dat er een aantal mutaties in het personeelsbestand van het Partijbureau te verwerken waren. Het vertrek van bureaudirecteur Henk van Rhee naar Stichting Tot Heil des Volks, was in dit kader het meest in het oog springend. Op het najaarscongres is onder dank voor wat hij voor de partij en voor het bureau heeft betekend, officieel afscheid genomen van Henk.

In de directeurloze periode werd de directie waargenomen door het management team (MT) van het Partijbureau. Dit MT bestond, naast de directeur, uit de clusterhoofden Opleiding & Advies en Communicatie en Campagnes, en is aangevuld met de hoofden Bedrijfsbureau en Bestuurs- en Managementondersteuning.

3.7.3 Algemeen nut beogende instelling (ANBI)

Hoewel de grootscheepse statutenwijziging in november daar op zich niet voor was bedoeld, is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een wijziging door te voeren in het kader van nieuwe belastingwetgeving. Nieuwe regels bepalen dat alleen giften die gedaan zijn aan 'algemeen nut beogende instellingen' fiscaal aftrekbaar zijn. Met ingang van 1 januari 2008 zijn de landelijke vereniging (inclusief de Provinciale Unies) en alle kiesverenigingen aangemerkt als ANBI. Het Partijbureau heeft daarvoor een groepsbeschikking aangevraagd.

3.7.4 Nieuw ledenpakket

Begin 2007 is het besluit genomen om voor het einde van het jaar 2007 een nieuw ledenadministratiepakket te hebben. Directe aanleiding was dat helpdesk van de leverancier van het oude pakket werd gesloten. Dat bracht veel risico's met zich mee. Gedurende het jaar zijn er verschillende onderzoeken geweest naar wat de ChristenUnie nodig heeft. Daarbij zijn de belangen van de kiesverenigingen in het land en van de verschillende afdelingen van het Partijbureau nadrukkelijk in beeld geweest. Eind 2007 kon het nieuwe pakket in gebruik worden genomen en begin 2008 is voor het eerst de contributie vanuit het nieuwe pakket succesvol gefactureerd. Het hele jaar 2008 zullen er nog aanpassingen en verbeteringen volgen.

Agendapunt 8.2 Financieel jaarverslag 2007

Het financieel verslag, inclusief de goedkeurende accountantsverklaring is separaat van de website van de ChristenUnie te downloaden.

Het is erg lastig om technische vragen over het financieel jaarverslag tijdens het congres te beantwoorden. Als u zo'n vraag hebt, kunt u tot 10 juni een e-mail sturen naar Henk van der Veen, hoofd Bedrijfsbureau op het partijbureau (henkvanderveen@christenunie.nl). Hij zal deze vraag dan ruim voor het congres beantwoorden.

Toelichting op het financieel jaarverslag 2007

Algemeen

Resultaat 2007 en de stand van het eigen vermogen

Na de verkiezingen was 2007 een jaar van uitbouwen. Subsidies namen toe, het aantal leden was veel hoger dan in 2006 en de ChristenUnie kon sparen voor de verkiezingscampagnes in 2009 en 2011. Het eigen vermogen steeg in het boekjaar met € 17.000. De stijging is als volgt te verklaren:

Resultaat		€ 117.000
Opgenomen uit bestemmingsreserve Vorming: -/-		€ 16.000
Opgenomen uit verkiezingsreserve: -/-		€ 81.000
Opgenomen door Stuurgroep Inclusief: -/-		€ 3.000
Totaal stijging vermogen		€ 17.000

De solvabiliteit, een graadmeter voor de financiële gezondheid van de vereniging is groter dan 50%. Dit houdt in dat het grootste deel van de eigendommen en vorderingen met eigen vermogen wordt gefinancierd.

De liquiditeit, die zegt of je de kortlopende schulden snel genoeg kunt betalen is groter dan 130%. Dit zegt dat de vereniging goed in staat is aan al haar betalingsverplichtingen te voldoen.

Deze twee indicatoren geven dat de vereniging gezond is en zowel op de korte termijn als op de langere termijn goed aan alle financiële verplichtingen kan doen.

Vergelijkbaarheid met begroting 2007

Het is erg moeilijk de begroting 2007 te vergelijken met het resultaat over 2007.

De begroting 2007 is door het bestuur aan het congres gepresenteerd op 30 september 2006. De begroting ging uit van 3 zetels voor de subsidie van het Ministerie van BZK en 25.400 leden. In het jaar bleek dat er in 2006 veel leden zijn bijgekomen. Ook de zetelgroei zorgde voor extra inkomsten. Omdat u als congres deze cijfers hebt gezien hebben we toch gekozen voor het presenteren van de originele begroting.

Baten

Contributies

De contributies over 2007 zijn 8% of € 68.810 hoger dan in 2007. De ledenwerfactie heeft duidelijk vruchten afgeworpen.

Een paar cijfers

In 2007 hebben 26.443 leden hun contributie betaald en 879 leden (nog) niet. Verder zijn er 117 leden gecrediteerd. In totaal 27.439 facturen.

In vergelijking met 2006 neemt het aantal betalende leden toe en is het percentage wanbetalers afgenomen.

Nagekomen contributies

In 2007 is er nog ruim €3.600 aan contributie ontvangen over 2006 en eerder.

Giften/donaties

De donateurs hebben in 2007 bijgedragen:	€ 5.597
De giftenacties hebben in 2007 het volgende opgebracht:	
Giftenacties oud	€ 325
Giftenactie permanente campagne	€ 19.054
Giftenactie financiële positie	€ 26.050
Giften die niet voor een specifiek doel zijn bestemd	€ 9.539

Totaal: € **60.565**

Goederen en diensten

Deze opbrengsten zijn lager dan begroot. Doordat er na de verkiezingen weinig meer in de kas is van de kiesverenigingen wordt er dus ook weinig materiaal gekocht.

Deelnemersbijdragen

De cursusbijdragen zijn iets lager dan begroot. Vlak na de start van de kaderschool zijn nog enkele cursussen geannuleerd.

Subsidies

De subsidie van BZK is hoger dan begroot. Vanaf 1 april 2007 wordt rekening gehouden met 6 zetels. Dit zorgde voor een verhoging van ruim € 125.000. Ook de subsidie van MATRA en NIMD zijn omhoog gegaan. Dit komt door een stijging van het aantal zetels (MATRA) en door een uitbreiding van de subsidievoorwaarden (NIMD).

Aan nagekomen subsidie is ook nog € 17.000 ontvangen.

Dienstverlening door gelieerde organisaties

Perspectief neemt minder diensten af. In 2006 en eerder werden ook uren die bestuursleden van Perspectief op het partijbureau waren voor administratie etc. door de ChristenUnie doorbelast. In 2007 heeft Perspectief zelf een medewerker in dienst genomen.

De administratieve dienstverlening is verdubbeld omdat de ChristenUnie incidenteel facturen stuurt naar lokale en provinciale fracties voor de site. Deze fracties hebben budget voor deze diensten en willen zo de ChristenUnie een steuntje in de rug geven.

Inkomsten Handschrift

De inkomsten Handschrift zijn hoger dan verwacht omdat de advertentiebijdragen meevallen.

Rentebaten en overigen

De interestbaten zijn lager dan in 2006. De verkiezingen hebben ervoor gezorgd dat de stand van de liquiditeit relatief laag was. Het partijbureau heeft door gebruik te maken van termijndeposito's geprobeerd de stand nog op te krikken.

De verkiezingen hebben een budget van ruim € 100.000 gehad.

Kosten

Personeelskosten

De kosten voor lonen en salarissen zijn ten opzichte van 2007 gestegen met 13%. Deze stijging wordt veroorzaakt door uitbreiding van het personeelsbestand, door uitlening van mensen die wel in loondienst bleven, contracten van medewerkers en door een salarisverhoging van 3,6%.

Als een medewerker aan het eind van het jaar nog vakantiedagen heeft moet daarvoor een reservering worden opgenomen. In 2007 was deze reservering ruim € 9.000 lager dan in 2006. Veel medewerkers hebben vakantiedagen opgemaakt in 2007.

De reiskostenvergoeding is hoger dan in 2006, doordat er meer werknemers ver weg wonen.

Tegenover de ziekte van medewerkers stond ook een gedeeltelijke ziekingelduitkering.

De doorbelaste personeelskosten komen voor rekening van de vrouwenparticipatiewerkgroep Inclusief en voor campagnemedewerkers. Aan ziekingelden is € 15.500 ontvangen. Dit betrof 1 medewerker.

Huisvestingskosten

Schoonmaakkosten zijn veel lager dan in 2006 (en 2005). We proberen steeds te besparen op kosten.

Bureaunkosten

Bij alle kosten geldt dat altijd geprobeerd wordt te besparen. In het boekjaar zijn een aantal kantoorartikelen en computerassessoires vervangen. Doordat er alleen PS-verkiezingen waren in 2007 is sterk bespaard op portokosten.

Bestuurskosten

Uniecongressen waren goedkoper dan begroot. Ondanks dat er 800 mensen aanwezig waren in november is de organisatie binnen alle budgetten gebleven. Met ingang van 2007 betaalt het Landelijk Bestuur voor alle uitgereikte Gouden en Zilveren spelden. De overige bestuurskosten zijn hoger dan begroot door het afscheid van diverse bestuursleden en de directeur van het partijbureau. Omdat het bestuur tijdelijk 14 leden had zijn de declaraties ook hoger dan begroot.

Promotie/publiciteit

De ChristenUnie was in 2008 steeds beter vertegenwoordigd op stands en bij bijeenkomsten. Deze activiteit levert de nodige contacten en nieuwe leden op.

Doelgroepenbeleid

In deze post zitten ook begrepen de kosten van Inclusief (de vrouwenparticipatiewerkgroep) die niet gedekt worden door de subsidie die verstrekt is.

Handschrift

Handschrift is in 2008 naar meer leden verzonden en is daarom duurder. De opmaak is opnieuw aanbesteed en daardoor goedkoper.

Ledenwerving

De ledenwerfcampagne leverde ruim 1.000 nieuwe leden op. Het grootste deel van de kosten van de ledenwerfcampagne (€ 43.000) in 2006 is ook in 2007 betaald. Dit komt omdat de opbrengsten ook in 2007 gevallen zijn.

Oost-Europa

Het budget voor MATRA is in 2007 verhoogd naar € 130.833. Een deel van de gepresenteerde kosten werd nog gedekt door de subsidie 2006 van MATRA.

ICT

Deze kosten zijn hoger dan begroot. Dit komt doordat er nieuwe functionaliteit voor de site is geleverd.

Steun WI

De bijdrage is vastgesteld op € 36.000.

Steun PpF

De steun aan Perspectief volgens de overeenkomst in 2006 beëindigd. Perspectief is financieel gezond. De lening is in het boekjaar afgelost.

Verkiezingen Provinciale Staten

De kosten voor de PS verkiezingen waren € 101.000. Dit is ongeveer gelijk aan het budget.

Afdrachten KV-PU

In 2007 hebben de kiesverenigingen en provinciale unies ook weer hun aandeel in de contributie ontvangen. Die overmaking kon door de snelle inning van contributies ruim voor de aangegeven datum plaatsvinden. Deze post stijgt mee met de contributieopbrengst. De post is hoger dan begroot omdat de leden in 2007 ruim € 26.000 aan giften hebben gedaan aan hun kiesvereniging via de contributie.

Routebeschrijving

1. Vanuit de richting Apeldoorn/Amersfoort/Amsterdam:

- Afslag Zwolle-Zuid, M18.
- Onderaan afrit rechts.
- Bij tweede verkeerslicht links, richting Zwolle centrum.
- Over het spoor rechts.
- Na +/- 500 meter bevindt zich aan uw rechterhand de parkeergarage en
- Regardz Nieuwe Buitensociëteit Zwolle aan uw linkerhand.

2. Vanuit de richting Leeuwarden/Groningen:

- Afslag Zwolle-Zuid.
- Driekwart rotonde richting Zwolle-Zuid.
- Bij tweede verkeerslicht links, richting station.
- Over het spoor rechts.
- Na +/- 500 meter aan uw rechterhand de parkeergarage en "De Nieuwe Buitensociëteit" aan uw linkerhand.

Parkeergelegenheid (betaald parkeren)

De parkeergarage is direct tegenover het Regardz Meeting Center en er is tevens een parkeerterrein achter Regardz Nieuwe Buitensociëteit Zwolle

3. Vanuit de richting Enschede (binnendoor, dus niet via de snelweg)

- Bij verkeerslichten Wythmenerplas rechtdoor, u gaat onder het spoor door.
- Bij volgende verkeerslichten rechtdoor.
- Bij eerstvolgend verkeerslicht linksaf.
- De volgende twee verkeerslichten rechtdoor, weg volgen (ca. 1,5 km).
- Bij verkeersplein rijdt u recht op "De Nieuwe Buitensociëteit" af.